

M

Brněnský

metropolitan

leden 2023

Jak zněl rok 2022 v Brně?

Magistrát informuje
**Prezident, nebo
prezidentka? Češi
si zvolí novou hlavu státu**

Magistrát informuje
**Participativní rozpočet
zná vítěze. Zaujala
léčba i pohyb**

Fotoreportáž
**Komiks, stezka,
seriál i skleník.
Co přinesl rok Mendela?**

Kultura
**Nejlepší koncerty jsou ty pro
subkultury, říká předseda
asociace klubové hudby**

#PřipravBrno na budoucnost

Město Brno se v roce 2017 zavázalo ke snížení emisí CO₂ v Brně do roku 2030 nejméně o 40 %. CO₂ je jedním z hlavních důvodů, proč se naše Země neustále ohřívá. Změna klimatu se týká i města Brna a je třeba se na budoucí scénáře co nejlépe připravit. Město samo v tomto boji nemůže zvítězit, proto vzniklo několik dotačních programů, díky kterým může pomoci každý z Vás dosáhnout našeho společného cíle a vytvořit si tak lepší prostředí pro současnost, ale i pro budoucí generace. Všechny dotační programy i s jejich podmínkami naleznete na stránkách ekodotace.brno.cz. Pokud nemáte možnost realizovat takováto opatření, i pro Vás máme možnost, jak pomoci městu. Díky projektu Podpoř svůj strom můžete adoptovat vybraný strom a poslat mu přání ve formě finančního příspěvku. Tyto peníze poté poputují Veřejné zeleni města Brna, která zajišťuje údržbu a výsadbu zeleně na území města Brna. Strom si můžete vybrat na mapě a následně peníze zaslat přes Brno iD, jednoduše tak, jako když si kupujete šalinkartu. Více na pripav.brno.cz.

B | R | N | O

PODPOŘ SVŮJ STROM

Pošli přání stromu, uděláš radost sobě nebo svým blízkým.
Můžeš se stát příspěvatelem nebo adoptivním rodičem vybraného stromu.
Naskenuj QR kód a vyberej!

BRNO

uzánky

Koliště

Zeleň střechám!

Dotační program pro všechny, kteří chtějí zkvalitnit tepelnou stabilitu svého obydlí a žít v trvale udržitelné výstavbě. O dotaci může požádat kdokoliv, kdo staví nebo rekonstruuje na území města Brna. Výše dotace se pohybuje od 700 Kč do 1 400 Kč za m². Podporovány jsou střechy jak extenzivního, tak intenzivního typu. Dotace startuje již od 1. února.

EKODOTACE
brno.cz

#Jezdi MHD

I v letošním roce si můžete zlevnit základní roční nepřenosi jízdenku v zónách 100 + 101! Po zakoupení jízdenky přes Brno iD stačí požádat o dotaci a město Brno Vám vrátí 1 425 Kč. Můžete tak uspořit až čtvrtinu peněz a ještě pomoci snížit emisi CO₂ na území města Brna! O dotaci lze žádat celoročně.

4 | Magistrát informuje
Brno pořádá sbírku
školních potřeb pro děti

16 | Aktuálně
Homesharing: od ledna
běží další kolo náboru

17 | Aktuálně
Regionální doprava: jedna
výluka skončila, další začala

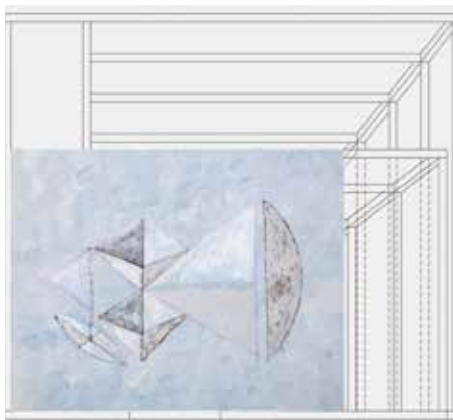
36 | Kultura
Sto let Jana Skácela zakončuje
představení v Martě

40 | Historie
Fašistický puč v Židenicích
byl fiaskem, ale i mementem

44 | Sport
Triumfy brněnského
sportu v roce 2022

Magistrát informuje | Brno je součástí
globálně úspěšné počítačové hry Minecraft

Kultura | Dům umění: otcovství jako důležitý
aspekt tvůrčí práce

Milé čtenářky, milí čtenáři,
loni touto dobou naše země stále ještě řešila covid-19. Chtělo by se říct – „jen“ covid. V důsledku pandemie a posléze i ruské agrese na Ukrajině ale začala růst inflace (ceny zboží a služeb se zvyšují, snižuje se tedy kupní síla peněz), ceny energií a paliv přesáhly hranice naší představivosti a hrozilo, že se bez určitých komodit (zemní plyn) budeme muset obejít úplně. A propos, covid samozřejmě nezmizel a nyní decimuje Čínu. Co přijde letos? Pokud se podaří snížit inflaci, podle odborníků se ekonomika států znovu nadechne. V USA by se to mělo podařit už v roce 2023, v Evropě se předpokládá mírná recese, ale rok by měl končit zhruba na současných úrovních nebo lehce v plusu. A pokud se většina zemí na světě s covidem nakonec popasovala, zvládne to i Čína. V hlavním tématu tohoto čísla na stranách 18–21 se ohlížíme za uplynulým rokem v Brně. Jaký bude rok 2023? V brzké době by měla skončit úprava Mendlova náměstí, na jaře by se mohlo začít s kultivací prostoru před hlavním nádražím, v polovině roku snad přijde na řadu tamní podchod. O prázdninách se počítá s dokončením 25metrového bazénu za Lužánkami a na podzim by měl být pro veřejnost otevřen i nejmladší, dvoukomorový vodojem na Žlutém kopci. A pokud se podaří vybrat zhotovitele, mohla by letos začít stavba Janáčkova kulturního centra i sportovního areálu poblíž Anthroposu. Přejeme vám v novém roce pevné zdraví a ať se vaše plány plní.

Zuzana Gregorová

M | Brněnský
metropolitan

Informační magazín občanů města Brna,
leden 2023

Periodický tisk územního samosprávného celku

Editorka: Z. Gregorová

Redaktoři: M. Žáková, M. Dvořák, R. Loukotová,
A. Dudková, J. Vašíčková, R. Burián, F. Poňuchálek,
Z. Obalilová

Vydavatel: statutární město Brno,
Dominikánské nám. 1, 602 00 Brno, IČ: 44992785

Redakce: Magistrát města Brna, Tiskové středisko,
Husova 12, 601 67 Brno, tel.: 542 172 064,
e-mail: tis@brno.cz

metropolitan

Redakce neodpovídá za obsah názorových rubrik.

Periodicita: 11× ročně (s výjimkou srpna),
18. ročník, MK ČR E 21747

Místo vydávání: Brno

Dáno do tisku: 29. 12. 2022, distribuce: do 9. 1. 2023,
poté je magazín k dispozici v budovách Magistrátu
města Brna a v tramvajích DPMB a na dalších místech

Inzerce: Regionální vydavatelství, s. r. o.,
K Žižkovu 282/9, Praha 9, 190 00, IČO 27846717
Karel Marek, 606 740 730, k.marek@regvyd.cz
Michal Novák, 739 724 774, novak@regvyd.cz

Tištěný náklad: 210 000 ks

Distribuce: Česká distribuční

Foto na titulní straně: Tomáš Černý

B | R | N | O

www.brno.cz

Najdete nás na: @brnomycity

Tiráž

Evropské peníze půjdou na školky či tramvajové tratě

Loni v prosinci řídicí výbor Brněnské metropolitní oblasti projednal projekty nového programového období za 1,7 miliardy korun. Evropské finance budou směřovat např. do modernizace tramvajových tratí, výstavby nových a rozšíření nynějších školek nebo do lepší dostupnosti domácí hospicové péče. ■

(zug)

Virtuální prohlídky úřadu ušetří lidem čas

Všichni to známe. Jdete si něco vyřídit na úřad, ale všude jsou chodby, dveře, přepážky, pořádně nevíte, kam máte zabočit, a než se vám podaří tuhle záhadu rozlousknout, otráveně zíráte na hodinky a zjistíte, že jste blouděním utopili hodinu života.

Možnou pomocí jsou nově spuštěné virtuální prohlídky budov Magistrátu města Brna, které najdete na portálu brno.cz u popisu jednotlivých životních situací – pokud například najedete na „žádost o občanský průkaz“, uvidíte zde odkaz „virtuální prohlídka“. Kliknutí na něj vám nabídne trasu ke konkrétním dveřím či přepážce, a vy si tak můžete budovu online „nanečisto“ projít. Cestou se seznámíte s interiérem, možnými překážkami či například zjistíte, kde jsou toalety. Ovládání je velmi intuitivní, takže si je rychle osvojíte. A ušetřený čas můžete věnovat třeba rodině nebo koníčkům. ■

(mad) | zdroj: MMB

Magistrát pořádá sbírku potřebných věcí pro děti

Až do 31. ledna můžete přinést nové školní potřeby.

Dětem se budou hodit třeba školní batohy, vybavená pouzdra, kufříky na výtvarné potřeby, kružítko, ořezávátka, nůžky, štětce, pravítka apod. Věci je možné odevzdat na Odboru zdraví Magistrátu města Brna na Dominikánském nám 2. (po a st: 8–17, út a čt: 8–14, pá 8–13 hodin), na vrátnici Chovánku na Vejrostově 8 v Bystrci (po–pá: 8–15.30 hodin) nebo na vrátnici Klokánku na Michalově 4 v Líšni (po–pá: 8–15.30 hodin). Vše pak bude darováno neziskovým a příspěvkovým organizacím působícím v Brně, které pomáhají dětem. ■

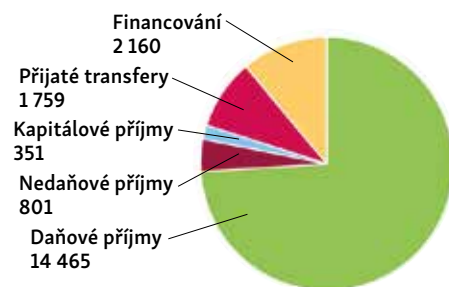
(rob)

Brno je součástí globálně úspěšné počítačové hry Minecraft. Nápad vzešel z loňského městského hackathonu a jeho iniciátoři využili dostupná otevřená data města z portálu data.brno.cz. Do hry zakomponovali reálné vedení kolejí nebo obchody, hráči určitě poznají významné brněnské sochy či mohou prozkoumat systém zdejších podzemních chodeb. Více se dozvíte na brno.cz/minecraft.

(zug) | zdroj: Emcify

ZDROJE STATUTÁRNÍHO MĚSTA BRNA
V ROCE 2023 (mil. Kč)

Téměř třetinu výdajů město investuje. Třeba do sportu

Brněnské zastupitelstvo loni v prosinci schválilo rozpočet na rok 2023. Město bude hospodařit s 18 miliardami korun, další 3,7 miliardy mají k dispozici městské části. Téměř 30 procent výdajů půjde na investice, např. na stavbu sportovního areálu u Anthroposu, pokračování výstavby velkého městského okruhu nebo na dokončení 25metrového bazénu za Lužánkami. Město plánuje úvěr 2,3 miliardy, který může být navýšen podle toho, kdy začne budování Janáčkova kulturního centra a multifunkční haly. Zastupitelé také schválili rezervu 700 milionů na pokrytí nárůstu cen energií. Více na brno.cz/rozpocet. ■

(rob)

Začíná pořizování změn starého územního plánu

V prosinci 2022 brněnské zastupitelstvo rozhodlo, že po dobu, kdy bude nutné na základě schválených pokynů upravovat nový Územní plán města Brna, budou souběžně probíhat méně zásadní změny toho původního. Odložené schválení nového plánu tak neomezí udržitelný rozvoj města. V době sběru požadavků – od 25. října do 16. listopadu loňského roku – jich přišlo 525. Proces pořizování jednotlivých změn bude na základě rozhodnutí zastupitelů zahájen u těch návrhů, které odpovídají zveřejněným kritériím. Kladně bylo zohledněno 66 procent podání. Zpracování dokumentací a jejich veřejné projednání je v plánu letos, vydání změn se předpokládá v roce 2024. Více najdete na webu upmb.brno.cz. ■

(rob)

Aby Brno nezavalily odpadky. Jaký je plán?

Odpadové hospodářství možná nezní tak sexy jako vesmírný průmysl nebo elektronové mikroskopy, ale v Brně je na srovnatelně špičkové úrovni jako tyto jeho dvě výkladní skříně. Už léta se v našem městě neskládkuje ani gram odpadu, všechen obsah černých popelnic se proměňuje na energii a teplo. Teď je navíc Brno na prahu nové éry třídění.

O nové automatické třídící lince už možná řada lidí slyšela. Aby ne, v areálu SAKO Brno, městské společnosti starající se o odpad, už stojí a od loňského podzimu se postupně zapojuje do zkušebního provozu. Ten ostrý ji čeká po Novém roce. A půjde o velký přelom.

Zatímco na ruční lince z pásu vytahují ceněné typy plastů lidské ruce, jejichž efektivita se pohybuje kolem 20 procent, automatická linka vytrídí odpad rychleji a s téměř pětinašobnou účinností.

Kromě toho, že oddělí různé druhy plastů nejen podle materiálu, ale třeba i podle barev (které jsou například pro další zpracování PET lahví určující), pomocí magnetů dovede separovat také železné i neželezné kovy. Díky tomu se Brňanům usnadnilo třídění – plechovky, alobal nebo víčka od jogurtů už nemusí schraňovat a odnášet na

sběrná střediska odpadu. Jednoduše je vhodí do žlutého kontejneru spolu s plasty. Linku takovéto úrovně najdete kromě Brna už jen v Praze. „Zatímco teď bylo dotřídování v Brně na hraně kapacity, v případě papíru dokonce za hranou a museli jsme ho vozit jinam, automatická linka se postará nejen o veškerý obsah žlutých a modrých kontejnerů v našem městě, ale ještě zvládne i dotřídit odpad z okolních obcí,“ dodává mluvčí společnosti SAKO Brno Michal Kačírek.

Největší sběrné středisko odpadu ve městě

V areálu už probíhají stavební úpravy, které lokalitu připravují na výstavbu nového moderního kotle. Ten posílí aktuální dva – a aby dostal přísloví o novém koštěti, které dobře mete, bude mít zhruba stejný výkon jako oba stávající dohromady. V těch ročně shoří zhruba 230 tisíc tun odpadu, díky čemuž se do sítě dostane 46 tisíc MWh elektrické energie a současně 1 GJ tepla. (Mimochodem, právě v tomto tkví rozdíl mezi spalovnou a tzv. ZEVO. Ve spalovně se jen spaluje, v zařízení na energetické využívání odpadu /ZEVO/ se dál pracuje se vzniklou energií.)

„Díky novému kotli pokryjeme potřebu mnoha dalších obcí jak v Jihomoravském, tak i v dalších krajích, ulevíme přírodě eliminací skládek a vyrobíme o to více tepla a energií pro brněnské domácnosti,“ vyjmenovává přednosti projektu Kačírek. SAKO momentálně hledá zhotovitele stavby, v areálu buduje nové dílny, šatny či administrativní zázemí, které musely novému kotli ustoupit; hotovo by mělo být v roce 2026.

Ještě dříve ale čeká areál pod Stránskou skálou jiná novinka: už tento rok je v plánu vybudovat tu a zprovoznit nové sběrné středisko odpadu. „Bude největší v celém Brně, mnohem větší než to aktuálně největší na Sochorově. Vznikne tu i překladiště skla,“ říká Michal Kačírek.

Více nejen o tomto, ale i dalších významných projektech města najdete na webu cobude.brno.cz. Podrobné informace shromažďuje SAKO Brno na speciálních stránkách www.resako.cz.

Radka Loukotová | vizualizace: resako.cz

Pravda, nebo lež?

Spalování odpadu je neekologické – podívejte se, kolik kouře vychází z komína SAKO! Lež. Z komína vychází především vodní pára, emise vznikající spalováním jsou odstraňovány několikastupňovou filtrací.

Třídít nemá smysl, všechny svozy stejně míří do spalovny. Není to vysloveně lež, ale špatná interpretace. Všechny svozy míří do areálu SAKO, kde jsou ale jak kotle, tak třídící linka na recyklovatelný odpad.

Poplatek za svoz odpadu: kolik, kdy, kdo, jak?

Pravidelný poplatek za svoz komunálního odpadu se nikomu nevyhne ani letos. Jsou v pravidlech nějaké novinky? Kdo je poplatníkem, kdo je osvobozen a jak je to s právníckými osobami?

Výše poplatku v Brně zůstává již desátým rokem stejná – 670 korun, splatnost je také tradiční: k 31. květnu 2023. Od loňského roku kromě fyzických osob s trvalým bydlištěm v Brně platí za svoz odpadu také právnícké osoby, které ve městě vlastní nemovitost (byt, rodinný dům či stavbu pro rekreaci), kde není nahlášena k pobytu fyzická osoba (nepleťte si s povinností právnícké osoby platit za odpad vznikající z její činnosti). Pro tyto případy je založen odlišný účet.

Povinnost zaplatit za komunální odpad má každý člověk s trvalým pobytem v Brně, dále cizinci s některým z povolených typů pobytu, stejně jako cizinci (EU), kteří se zdržují v Brně déle než 3 měsíce.

Výjimku z úhrady mají senioři, kteří v daném roce dosáhli nebo dosáhnou 70 let věku, a děti do 3 let včetně. Osvobozeno je rovněž třetí a každé další dítě v rodině. Podrobnosti najdete na webu www.brno.cz/odpady.

Nejsnazší cesta k úhradě vede přes webový portál Brno iD, kde po registraci zaplatíte klidně za celou rodinu, znáte-li rodná čísla všech poplatníků. Je to také jediné místo, kde lze tuto hromadnou platbu provést, protože podle legislativy je nyní nutné při platbě bezhotovostně či složenkou vždy uvést jako variabilní symbol rodné číslo poplatníka – tudíž zaplatit za každého rodinného příslušníka zvlášť. Poslední možností je osobně navštívit Magistrát města Brna na Šumavské 35, budovu C, a zaplatit za odvoz odpadu hotově na přepážce. Pokladní hodiny jsou taktéž na webu www.brno.cz/odpady. ■

Zdeňka Obalilová | foto: MMB

Chystá se oprava dvou budov Základní školy Hamry v Maloměřicích.

Má stát bezmála 58 milionů korun, asi 12,3 milionu uhradí město z evropské dotace. Nyní se hledá zhotovitel.

Brněnští radní v prosinci vybrali projektanta zpevnění polní cesty ze Soběšic na Lesnou a Sadovou, což je jeden z vítězných projektů participativního rozpočtu Dáme na vás. Projektová dokumentace by měla být hotová za rok.

V rámci spolupráce Brna s partnerským městem Rennes vznikl projekt, ve kterém děti sdílejí vánoční tradice obou zemí a vyměnily si plyšové maskoty měst – hranostaje Minotte a brněnského draka.

Firmy dostanou až 100 tisíc na lepší web či grafiku

Mnoho malých a středních podniků na jižní Moravě se může pochlubit zajímavými produkty, ale nemají čas na jejich profesionální prezentaci nebo si neví rady.

Propojení s webdesignery, grafiky, marketéry či fotografy a zároveň příspěvek až 100 tisíc korun na spolupráci s nimi nabízí Kreativní vouchery, kterými chce město Brno podpořit podnikání s potenciálem mezinárodní expanze. Firmy se mohou na webu kreativnivouchery.cz registrovat do konce ledna a společný projekt s kreativci přihlásit do 24. března. Držitele vouchery v dubnu určí los.

(zug)

Dalších 20 domácností čeká šance na důstojné bydlení

Rozvoj kompetencí k bydlení, ale i sociálních návyků přináší projekty programového zabydlování, známé také jako Housing First. Tento typ sociální pomoci už v Brně pomohl zabydlet 80 domácností, které si díky podpoře sociálních pracovníků nový domov také udržely. Nový projekt startuje se začátkem letošního roku díky dotaci EU a potrvá až do roku 2025. V plánu je pomoci dalším 20 domácnostem. Sociální pracovníci pomáhají klientům najít nejen bydlení, ale také například práci, řeší i jejich zdravotní stav nebo jednání s úřady. ■

(zob)

Číslo měsíce

61

Tolik procent respondentů sociologického výzkumu zaměřeného na občanskou participaci zná projekt Dáme na vás a 14 procent se do něj někdy v minulosti zapojilo.

Klubovny pod Bílou horou byly jedním ze 13 loni dokončených projektů financovaných z participativního rozpočtu Dáme na vás. Jejich stavbu navrhl Vilém Řiháček.

V Židenicích pod Bílou horou mají nové klubovny

Namísto dožívajících kluboven ze 70. let vznikly na střeše volnočasového sálu v židenickém areálu pod Bílou horou dvě nové. Moderní dřevostavby byly slavnostně předány k užívání 29. listopadu 2022. Dispozičně vyhovují práci s dětmi, jsou světlé, dostatečně prostorné a bezpečné. Pravidelně je využijí skupiny pracující s dětmi a mládeží, nárazově se zde mají konat různé akce. Veřejnost, zejména rodiče s dětmi, ocení, že je tu k dispozici sociální zařízení a pitná voda.

(rob) | foto: Zdeněk Kolařík

Z Brna se na vídeňské letiště dá cestovat bez přestupů

Od prosince 2022 funguje přímé železniční spojení Brna a mezinárodního letiště ve Vídni. Město finančně kompenzuje spoj, který vyjíždí z Brna ve 3.48 s příjezdem v 6.00, z letiště ve Schwechatu jezdí ve 21.15 a na brněnském hlavním nádraží končí ve 23.07. Do 19. února jsou městem objednané vlaky vypravovány čtyřikrát týdně, dále až do 10. června denně.

(rob)

Multifunkční halu bude provozovat městská společnost

Vzhledem k tomu, že do koncesního řízení na provozování multifunkční haly u výstaviště nepřišla žádná nabídka, brněnští radní loni v prosinci rozhodli, že to bude mít na starosti městská společnost ARENA BRNO, která má být také vlastníkem haly. Posuzovalo se několik možností, zvolené řešení je administrativně i organizačně nejvýhodnější, umožní i pozdější nové hledání koncesionáře. Nyní je klíčové schválení veřejné podpory Evropskou komisí, bez něj nelze začít se samotnou výstavbou nebo dokončit scelování potřebných pozemků. Definitivní rozhodnutí o zahájení prací bude také záviset na aktuální ekonomické situaci.

(rob)

Prezident, nebo prezidentka? Češi si zvolí novou hlavu státu

Češi si po pěti letech zvolí nového prezidenta či prezidentku. O funkci bude bojovat devět osobností. První kolo voleb se koná na území České republiky 13. a 14. ledna 2023, případné druhé kolo se uskuteční 27. a 28. ledna.

Volební místnosti se otevrou vždy v pátek od 14 do 22 hodin, v sobotu od 8 do 14 hodin.

Odevzdat svůj hlas může občan ČR, který nejpozději druhý den voleb (14. ledna, ve druhém kole 28. ledna) dosáhne 18 let. Každý se musí po příchodu do volební místnosti prokázat platným dokladem (občanský průkaz nebo cestovní pas), následně od volební komise obdrží prázdnou úřední obálku. Do ní v místě k tomu určeném vloží jeden hlasovací lístek s konkrétním jménem. Pozor, lístek se nijak neupravuje.

U prezidentských voleb lze hlasovat na voličský průkaz v jakékoliv volební místnosti na území ČR nebo na kterémkoliv českém zastupitelském úřadě v zahraničí. O voličský průkaz si můžete zažádat osobně nebo v listinné podobě s úředně ověřeným podpisem či elektronicky prostřednictvím datové schránky u příslušného úřadu (v Brně je to úřad městské části). Nově to lze i na Portálu občana. K tomu potřebujete svou elektronickou identitu a datovou schránku. Pokud si na úřad zajdete osobně, máte čas do 11. ledna do 16 hodin (v případě druhého kola do 25. ledna do 16 hodin). Termín doručení písemné či elektronické žádosti na úřad je stanoven na 6. ledna v 16 hodin (u druhého kola je to 20. ledna v 16 hodin). Úřad voličský průkaz předá osobně voliči nebo zplnomocněné osobě či jej voliči pošle. Občan, který hlasuje na voličský průkaz, jej musí odevzdat volební komisi. To platí i pro případ, že bude hlasovat ve svém bydlišti.

Lidé také mohou požádat ze závažných důvodů obecní úřad o to, aby mohli hlasovat mimo volební místnost do přenosné volební schránky. Veškeré informace najdete na stránkách mvcr.cz nebo brno.cz.

Filip Poňuchálek

Participativní rozpočet zná vítěze. Zaujala léčba i pohyb

V participativním rozpočtu Dáme na vás, který Brno spustilo v roce 2017, jsou mezi navrhovateli i hlasujícími nejoblíbenější projekty pro děti, sport a zeleň. Tyto oblasti nechybí ani v posledním ročníku, nejvíce hlasů ovšem získala podpora onkologicky nemocných. Které nápady pro Brno zaujaly nejvíc?

Nejvíce hlasů (4 252 od 2 826 hlasujících) získalo pokračování projektu Nebýt na to sama – Ženy v onkoléčbě od navrhovatelky Andrey Novákové (snímek zachycuje loňské slavnostní zakončení spojené s křtem kalendáře).

„Nová finanční podpora půjde na udržení onkocosmetické poradny a psychoterapeutické skupiny, na cvičení i videa, která pomohou zvládnout období nemoci jak pacientkám, tak jejich blízkým. Záměrem je také vytvořit zázemí pro právní a finanční poradenství, kde by pacientky získaly podporu při zvládnutí nelehké situace způsobené dlouhodobým onemocněním, včetně pomoci při návratu do zaměstnání nebo změně profese,“ shrnula Andrea Nováková.

I projekt na druhém místě (4 140 hlasů od 3 024 hlasujících) navazuje na předchozí úspěch a i ten se týká onkologické léčby, tentokrát dětí. „Rádi bychom pokračovali

v komplexní podpoře péče o onkologicky nemocné děti, která by zahrnovala terapie, výživové poradenství, vzdělávací programy, volnočasové aktivity, asistenční služby nebo rehabilitační a edukační pomůcky,“ uvedla navrhovatelka Irena Vlahovičová.

Mezi vítěznými projekty je rovněž domek se dvěma klubovny pro děti a seniory v Medlánkách (3 208 hlasů od 1 868 hlasujících). „V současné době je na území městské části zoufalý nedostatek prostor pro volnočasové aktivity dětí a mládeže, jichž neustále přibývá. V této lokalitě staré zástavby je také velké množství seniorů, kteří by přivítali prostory pro svou činnost,“ vysvětluje navrhovatelka Kateřina Puczoková.

Na trolejbus po novém chodníku

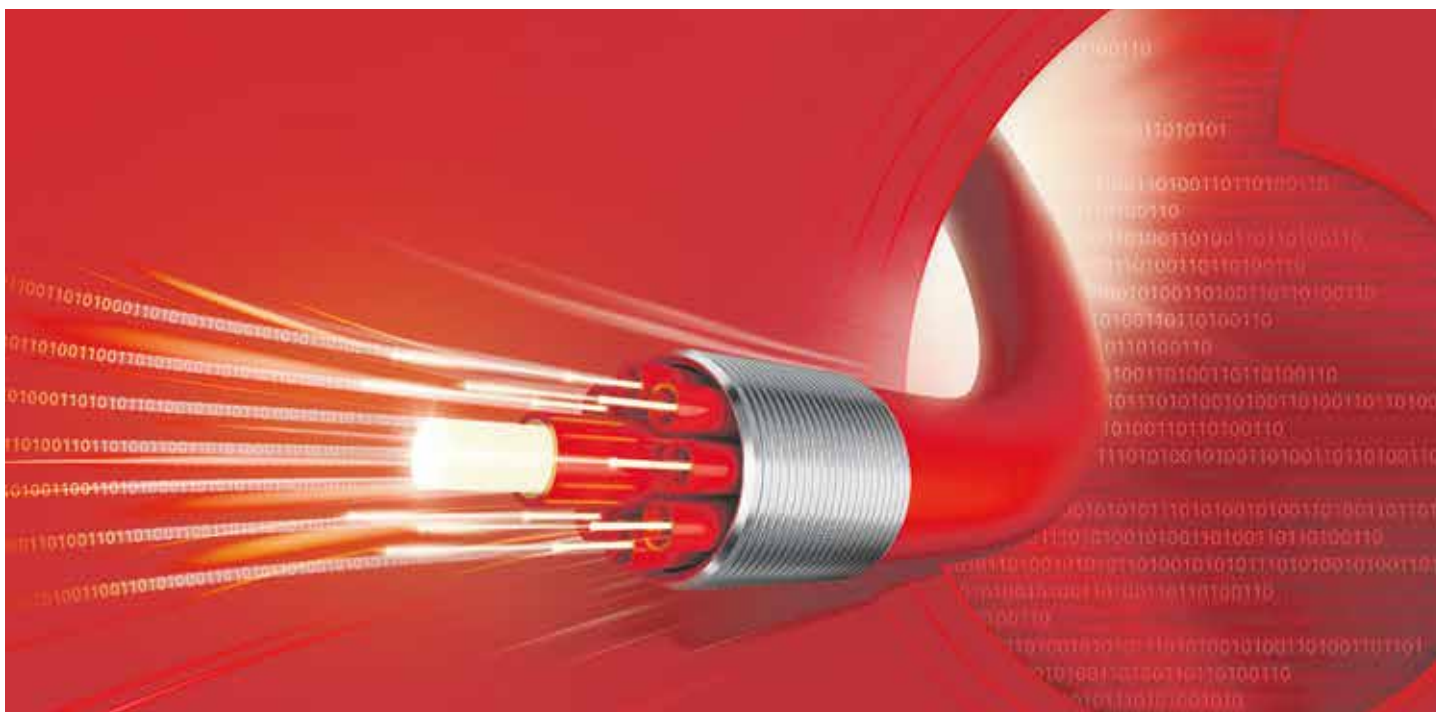
Zelenou od hlasujících dostala také výsadba stromů, renovace dětského hřiště v lesoparku Akátky mezi Vinohrady a Židenicemi nebo park plný pohybu v blízkosti bosonožské mateřské školy. Jeho součástí bude velké hrací centrum pro děti se sítěmi, úchyty, lanovými mosty, skluzavkami i uzavřenými tobogany; menší děti si vyhraju v pískové laboratoři.

Do vítězné sedmičky se ještě vešel chodník podél silnice mezi zastávkami Anthropos a Lesní na rozhraní Kohoutovic a Nového Lískovce. „Absence chodníku je nepříjemná zejména v situaci, když vám ujede trolejbus a musíte dlouho čekat na následující spoj, aniž byste si mohli čekání zkrátit chůzí k další zastávce. Vyšlapaná cesta svědčí o tom, že chodci tuto trasu používají, zároveň však v sobě skrývá nepohodlí v podobě bláta a nerovnosti,“ objasnil svůj návrh Jakub Kácel.

Od roku 2017 bylo v rámci participativního rozpočtu Dáme na vás dokončeno 35 vítězných projektů za 63 milionů korun a na dalších téměř třech desítkách se pracuje. V roce 2022 Brňané vybírali ze 47 finálových návrhů, do hlasování se během listopadu zapojilo více než 13 tisíc lidí. Na právě uzavřený 6. ročník město Brno vyčlenilo ze svého rozpočtu 35 milionů korun, maximální limit na jeden návrh se zvedl ze 3 na 5 milionů korun. To umožnilo Brňanům navrhopvat větší projekty. Všechny vybrané nápady se obratem začnou připravovat, aby se je podařilo dokončit do tří let, jak stanovují zásady participativního rozpočtu. Více se dozvíte na webu paro.damenavas.cz.

Zuzana Gregorová | foto: MMB

O finalistech mohli hlasovat pouze občané města Brna starší 18 let. Každý občan měl k dispozici 5 kladných hlasů a 2 záporné, které mohl podle svého uvážení rozdělit mezi jednotlivé návrhy. Hlasovalo se od 1. do 30. listopadu 2022.

- 🔍 **Super** srazy jsou na Svoboděáku
- 🔍 **Super** relax je v Lužánkách
- 🔍 **Super internet je od Vodafonu**

Pořidte si ho i vy.

Více na vodafone.cz/internet

vodafone

Dotazníky vyplňovaly tisíce dětí a rodičů. Nemohla jsem je nechat spálit

Centrum RECETOX, studie CELSPAC – co se za těmito názvy skrývá a na čem vědci z Masarykovy univerzity pracují? Ředitelka centra RECETOX Jana Klánová toto vědecké pracoviště přiblíží a prozradí také, proč je dobré sledovat vývoj člověka v čase.

CELSPAC je populační studie, která už 32 let sleduje zdraví a vývoj dětí, dnes už vlastně dospělých, z Brna a Znojma. Jaký byl prvotní záměr a kam vás studie během těch let zavedla?

Na začátku bych měla upřesnit, že v roce 1991, kdy projekt začínal, jsem nebyla součástí týmu. Dostala jsem se k němu až o 20 let později. Studie ani neprobíhala v centru RECETOX. V té době existoval v Brně Výzkumný ústav zdraví dítěte, tam studie začala. Myšlenka uspořádat mezinárodní studii zaměřenou na faktory působící na zdraví a vývoj dětí však vznikla v evropském centru Světové zdravotnické organizace (WHO) v Bonnu. To už koncem 80. let oslovilo WHO pobočky v jednotlivých zemích s dotazem, zda by pomohly zorganizovat pilotní studii, která by ověřila realizovatelnost tohoto nápadu. V Česku se do čela postavil brněnský ústav a pan doktor Kukla. Evropská studie používala zkratku ELSPAC (European Longitudinal Study of Parents and Children). Pro naši středoevropskou studii se vžila zkratka CELSPAC.

V kolika zemích nakonec výzkum opravdu začal?

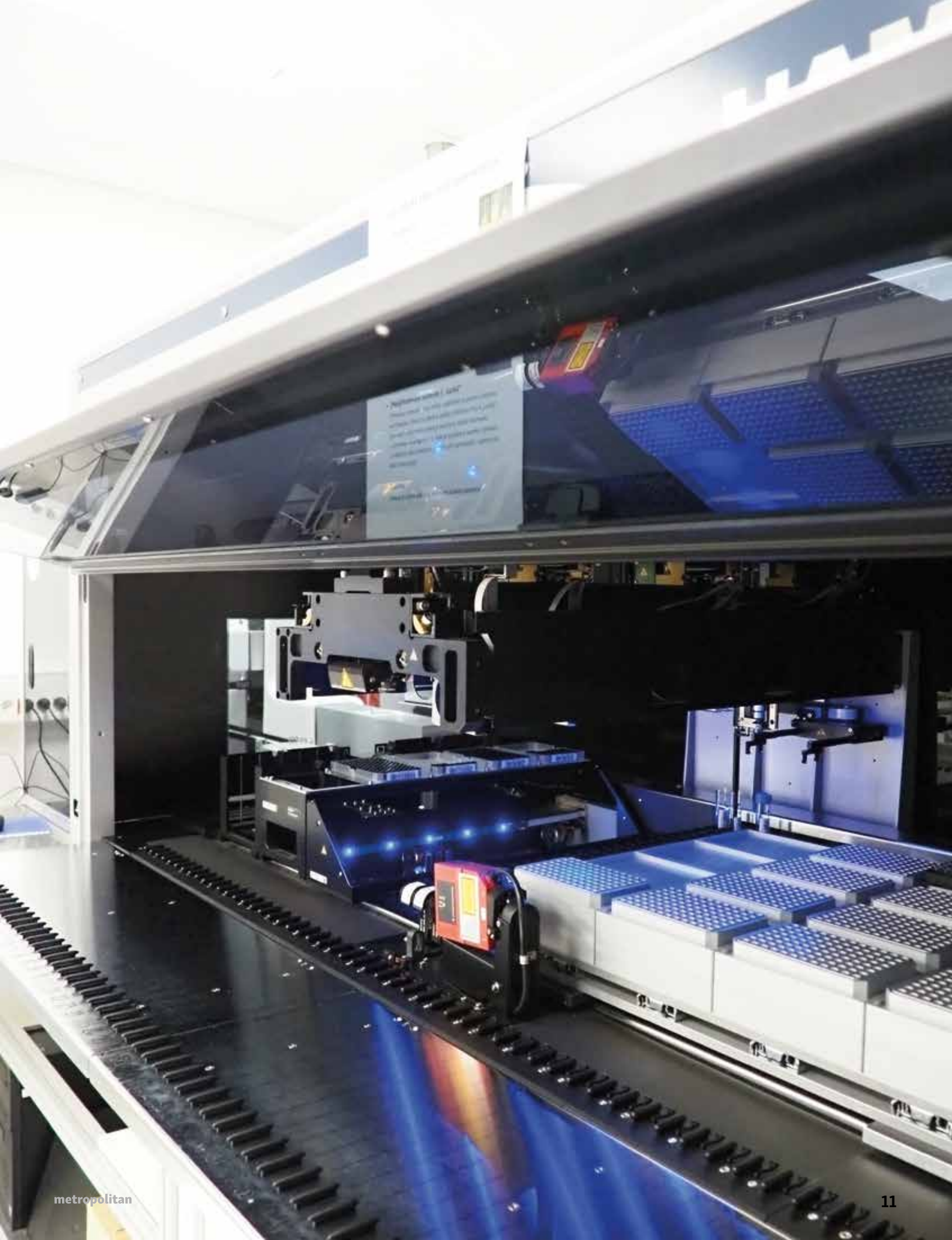
Pilotní projekt vyzkoušelo více zemí, ale po testovací fázi jich zbylo jen šest. Na britských ostrovech se kromě regionu Avon zúčastnil ještě ostrov Man. Ve střední Evropě již zmíněné Česko a Slovensko a na východě pak Ukrajina a Rusko. Studie byla unikátní svým záměrem sledovat děti i jejich

rodiče od těhotenství matek až do dospělosti potomků, ale i svým evropským rozměrem umožňujícím regionální srovnání.

Kam se dostala česká studie?

V Brně se tehdy podařilo nabrat asi šest tisíc těhotných žen, které porodily v letech 1991–1992. Vyplnily dotazníky o sobě, svém zdraví i životních podmínkách, o svém těhotenství i partnerovi. Podobné dotazníky vyplňoval i jejich partner. Na dotazníkových šetřeních pak studie stála i dalších 19 let. Postupně je začaly vyplňovat i odrůstající děti nebo jejich učitelé. Tyto informace byly doplněny i zdravotními daty od ošetřujících pediátrů a rodiny měly možnost se v průběhu studie několikrát dostavit na prohlídku ke studiovým pediátrům, stomatologům nebo psychologům. Překládaly se dotazníky používané v Bristolu, takže studie jsou plně srovnatelné. Brněnská větev je také jediná, která spolu s anglickou vytrvala až do plánovaných 19 let věku dítěte. Znojemská a bratislavská studie skončily v 15 letech věku a ty ostatní ještě dříve. Po roce 2000 byl brněnský Výzkumný ústav zdraví dítěte zrušen. Studii CELSPAC poskytla dočasný domov Lékařská fakulta MU, kde ji realizační tým dotáhl do 19 let věku dětí, a pak byla ukončena. Grantové agentury odmítly pokračovat ve financování, o analýzu získaných dat neměly zájem a celý tým se i s výsledky ocitl fakticky na dlažbě. Teprve v tomto okamžiku vstupuje do hry RECETOX s nabídkou převzetí dat.

Věřila byste, že na mozku mladých lidí je ještě v dospělosti znát, zda byla jejich matka v těhotenství vystavena extrémnímu stresu?

• Yüksek hızda çalışır
• Yüksek kaliteli sonuçlar üretir
• Yüksek verimlilik sağlar
• Yüksek kapasiteye sahiptir
• Yüksek güvenilirliğe sahiptir

Proč byla tato studie pro RECETOX tak významná, že jste v ní chtěli pokračovat?

Nabízela velké množství dat o první porevoluční generaci jihomoravských dětí. Ty vyrostly v něčem úplně jiném než jejich rodiče a parodiče nebo děti v Anglii, kde byl společenský vývoj kontinuálnější. Taková data už zpětně nikdo nenasbírá. A navíc nám to dalo náskok: přáli jsme si založit v Brně novorozeneckou kohortu, ale na podobné výsledky bychom čekali dvacet let. Bylo moudřejší studii převzít a navázat na ni. Měla jsem ale i osobní motivaci, protože jedna z mých dcer je narozena v roce 1991 a je součástí studie. Já jsem ty dotazníky také vyplňovala a měla jsem představu, kolik úsilí tomu tisíce dětí, rodičů, pediátrů, učitelů a psychologů věnovaly. Dotazníků byla ke každé rodině skoro stovka, celkem stovky tisíc. Nemohla jsem je nechat spálit.

Byl brněnský výzkum srovnatelný s anglickým?

Dostupná data ano, ale celý rozsah studie bohužel ne. Jihomoravská studie se realizovala pomocí dotazníků a vyšetření, ale po zrušení Výzkumného ústavu zdravé dítěte fungovala v provizoriu a nikdy nezískala dostatek prostředků pro odběr, skladování a analýzu biologických vzorků. To na univerzitě v Bristolu vzniklo hned na počátku výzkumné centrum s vyšetřovnými, laboratořemi i vlastní biobankou. Od narození dětí se sbíraly a ukládaly jejich biologické vzorky, které umožnily už v 90. letech sledovat třeba hladiny toxických látek nebo biomarkerů indikujících stav organismu. Tohle jsme viděli před deseti lety při první návštěvě Bristolu po převzetí brněnské studie. A přáli jsme si dohnat zpoždění a dát našemu výzkumu novou energii a budoucnost.

Už jsme do této fáze dospěli i u nás? Máte v centru RECETOX populační banku?

Ano, vybudování biobanky pro dlouhodobé uchování biologických vzorků byl od počátku náš cíl a jsem ráda, že jsme ho dosáhli. RECETOX se zabývá vlivem životního prostředí na zdraví. Čím je znečištěné, jaké chemické látky vypouštíme do vzduchu, do vody, co máme v půdě a co v potravinách. Kolik toxických látek se nám dostává do těla a co v něm způsobují. Když máme vzorek krve, dokážeme stanovit, kolik je v ní rtuti, těžkých kovů, dioxinů, pesticidů, bisfenolů nebo ftalátů. Pokud zároveň známe

jejich koncentrace ve vzduchu, potravinách, výrobcích nebo kosmetice, můžeme usuzovat, jaké jsou hlavní expoziční cesty člověka a kde musíme používání těchto látek omezit, abychom expozici snížili.

To je práce chemiků. Kdo další ještě působí ve vašem velkém a multidisciplinárním týmu?

Další jsou toxikologové, kteří všechny podezřelé látky testují. Dříve se testování chemických látek dělalo na zvířatech, dnes se používají různé nezvířecí laboratorní modely. Dokážeme třeba z kmenových buněk vypěstovat modely jednotlivých orgánů a vliv toxických látek testovat na nich. Chemické látky mají celou řadu efektů. Mnoho z nich narušuje hormonální rovnováhu v organismu a tím působí na vývoj dětí, jejich růst, imunitu, metabolismus, pohlavní dospívání i budoucí plodnost. Toxikologové zjišťují, jak která z látek působí. Problém ovšem je, že jich v těle máme tisíce a jejich efekty se všelijak sčítají. Abychom odhadli zdravotní rizika, musíme propojit informace o chemických směsích v našich tělech s daty toxikologickými. Důkazy o správnosti našich předpovědí pak hledáme právě v dlouhodobých populačních studiích. Naši epidemiologové sledují zdraví dětí i dospělých a v biologických vzorcích hledají nejen koncentrace toxických látek, ale i stopy jejich negativního působení a počínajících chronických stavů. Výsledky je pak nutné předložit politikům, kteří rozhodnou o tom, jestli se dané látky mohou dále používat. V posledních letech byla například podepsaná Minamatská úmluva redukcí používání rtuti, proto se ve stomatologii přestaly aplikovat rtuťové amalgámy.

Díky datům ze studie tedy můžete dávat své výsledky do kontextu s tím, jak děti vyrůstaly a co je ovlivňovalo?

Přesně tak. Mohu změřit, kolik máte v těle rtuti, a z toxikologických dat odhadovat, jaké by to mohlo mít zdravotní dopady. Ve skutečnosti má ale každý z nás v těle pravděpodobně trochu jinou směs toxických látek v závislosti na tom, kde žijeme, jaký máme životní styl a co jíme. Zároveň máme každý i jiné genetické dispozice, jinou imunitu, jinou schopnost se vypořádat s toxiny a dalšími stresory. Pro každého z nás může být škodlivá úplně jiná koncentrace. Navíc má člověk během svého života časová okna

nejvyšší zranitelnosti. Je to prenatální období, rané dětství, dospívání, těhotenství, ale i stárnutí. Tato okna nás nejvíce zajímají, protože tehdy mohou toxické látky napáchat největší škody.

Co vás na výsledcích výzkumu během těch let překvapilo?

Víte, dlouhodobý populační výzkum má obrovskou hodnotu a je nenahraditelný. Ale je prostě dlouhodobý – na výsledky se čeká a to je drahé. Prvních 20 let sbíral původní tým data: překládali anglické dotazníky, množili je, rozesílali a sbírali, obíhali pediatrii i školy, organizovali pediatriká i psychologická vyšetření. A do toho v jednom kuse psali granty, aby měli výzkum z čeho financovat. Neměli za sebou žádnou institucionální podporu, žádný vědecký tým čekající na zajímavá data jako v Bristolu. Nestíhali výsledná data ani zpracovat, natož vytěžit a výsledky publikovat. A proto je pak ani nikdo nechtěl. I my jsme se po převzetí studie museli soustředit na záchranu dat a získání financí na jejich zpracování. Museli jsme ale také postavit celý nový výzkumný tým. Epidemiologa se zkušeností s hodnocením populačních dat jsme hledali po celém světě. Měli jsme štěstí, že jsme navázali spolupráci s českými kolegy ve Velké Británii i USA a dnes už tady máme mezinárodní tým. Hodně zajímavé výsledky ale přinesl neurologický výzkum. Věřila byste, že na mozků mladých lidí je ještě v dospělosti znát, zda byla jejich matka v těhotenství vystavena extrémnímu stresu? Jak říká naše kolegyně, která tento projekt vede: „Až budete jednou těhotná, dejte si nohy na stůl a na následujících devět měsíců si naplánujte samé příjemné věci. Je to investice do vašeho dítěte.“

Důležitým prvkem procesu je jistě také komunikace, kterou jste museli budovat od začátku. Jaká to mělo specifika?

Byli jsme si vědomi, že komunikace byla při převzetí projektu jeho slabou stránkou, a to jak směrem k účastníkům studie, což ovlivňovalo jejich motivaci k pokračování, tak komunikace unikátnosti a potřebnosti studie směrem k veřejnosti a politikům. Už několikrát jsem z jejich úst slyšela, že obdivují populační výzkum v jiných zemích – a přitom nevědí, co máme v Brně. K účastníkům se snažíme být poctiví, jsme si vědomi, kolik času již studii věnovali. Říkáme jim: „Vážíme si vás. Víme, že jste

Jana Klánová

Profesorka environmentální chemie Jana Klánová je ředitelkou výzkumného centra RECETOX na Přírodovědecké fakultě Masarykovy univerzity.

Odborně se věnuje studiu vztahů mezi životním prostředím a zdravím, soustředí se zejména na vliv chemických látek na rozvoj chronických onemocnění.

Je zapojena do řady mezinárodních projektů a působí jako expertka Programu OSN pro životní prostředí. Vede populační studii CELSPAC, která dlouhodobě sleduje faktory působící na zdraví brněnských dětí během celého jejich života.

toho zatím od nás moc nedostali, a chceme to změnit. Pokračujte s námi, děláme to pro zdravou budoucnost našich dětí.“ Všem jsme nejprve poslali papírové dopisy a připravili pro ně první webové stránky s vizualizací starých dat (www.elspac.cz). Ukazovala jen základní věci, ale už ty byly zajímavé. Bylo vidět, jak moc se společnost během porevolučních dekád změnila. Poprvé jsme pozvali účastníky studie k nám do centra na setkání se všemi vědci, kteří se na projektu od začátku podíleli, a čekali jsme, zda se někdo objeví. Přišlo prvních 150 lidí a my jsme z toho byli nadšení. Ptali jsme se, jestli a proč by chtěli ve výzkumu pokračovat, oni si vyslechli naše plány. Postupně jsme připravili pokračování studie, začali jsme vyšetřovat původní děti CELSPAC i jejich sourozence a partnery, připravili nové webové stránky (www.celspac.cz) a najali komunikační tým, který se je snaží udržet v kontaktu se vším zajímavým, co se ve studii a centru děje. A vrcholem byly naše loňské oslavy 30. výročí studie. Výstavy v městském prostoru, rozhlasové podcasty a hlavně příprava vzpomínkové knihy a její společný křest v září na brněnském výstavišti. Věřím, že tou knihou jsme konečně splatili dluh, který jsme ke studii a jejím účastníkům měli. Je veřejně dostupná, můžete si ji zdarma stáhnout z webových stránek CELSPAC a přečíst si spoustu zajímavých příběhů „našich dětí“.

Zdeňka Obalilová | foto na straně 11 – robot na přípravu biologických vzorků: Zdeňka Obalilová, 13: archiv Jany Klánové

Rozšířenou verzi rozhovoru si přečtete na webu cosedeje.brno.cz.

Jestli se v přírodních vědách příliš nevyznáte, neklesejte na mysli. Vědci a studenti centra RECETOX pro vás ke 30. výročí CELSPAC natočili sérii science slams – Poznej svého vědce. Díky nim se seznámíte s vědou zábavně a dostupně přímo u samotných badatelů. Záznam najdete na webu www.celspac.cz.

Kam kráčíš, Brno? Za lepším hospodařením s energií i odpadem

Dlouhodobější snaha města Brna o snižování emisí se loni potkala s celospolečenským úsilím o hospodárné nakládání s energiemi (hlavně plynem) a využívání obnovitelných zdrojů. To do budoucna povede k větší energetické soběstačnosti města i země. Závěr seriálu o akčním plánu strategie #brno2050 tedy nemůže být aktuálnější, v tomto měsíci se totiž podíváme na tematickou oblast Zdroje.

Město Brno usiluje o efektivní hospodaření s energiemi, vodou i odpadem a podporuje nové postupy a přístupy, jak toho dosáhnout. Teplárny Brno například musí modernizovat kotel ve svém provozu na Obřanské a chtějí pořídit nový na dřevní štěpku. Instalován by měl být v roce 2024.

SAKO Brno zase vypsalo zakázku na dodání třetího kotle do zařízení na energetické využití odpadu na Jedovnické. Kotle spalováním odpadu vyrábějí elektřinu a teplo. Výhody

této investice jsou dvě: zvýší se množství odpadu, který zmizí z povrchu zemského, a tím se zvýší objem vyrobené energie. Po zprovoznění třetího kotle bude spalovna dodávat téměř polovinu celkové produkce tepla pro Brno. Spotřeba zemního plynu se tak podle předpokladu v roce 2025 trvale sníží.

Kromě štěpky a odpadu najde v Brně energetické využití i slunce. Společnost SAKO Brno Solar začala instalovat fotovoltaické elektrárny na střechy domů. Panely budou nejprve umístěny na budovách města, městských částí nebo městských firem. Později se využijí brownfieldy a vhodné soukromé subjekty, například střechy panelových domů, město chce totiž do systému zapojit i soukromé vlastníky nebo společenství vlastníků.

V závěru roku 2021 a v roce 2022 solární panely pokryly střechy novostaveb městských bytových domů na Vojtově 7 a 9 (na snímku) a střediska pečovatelské služby na Horově. „V prvním čtvrtletí letošního roku přibudou dvě budovy domova pro seniory na Vychodilově, poliklinika na Lesné, základní školy na Sirotkově, Jana Babáka a Merhautově a administrativní budova v areálu na Černovické,“

popsal mluvčí SAKO Brno Michal Kačírek. S osazováním střech svých budov fotovoltaikou počítají i Teplárny Brno, první byla Ekotelna na Jihomoravském náměstí.

Městské firmy – konkrétně Teplárny Brno, STAREZ-SPORT a Brněnské vodárny a kanalizace – plánují společný projekt na využití odpadního tepla z veřejné kanalizační sítě k vytápění bazénu za Lužánkami. Teplo se bude získávat ze stoky C v blízkosti plaveckého stadionu a díky výměníku a tepelnému čerpadlu bude sloužit pro ohřev bazénové a užitkové vody. Tím by se opět měl uspořit zemní plyn, což zároveň sníží emise oxidu uhličitého. V současnosti se zpracovává projektová dokumentace, následovat bude žádost o územní rozhodnutí a stavební povolení, což bude trvat ještě asi rok.

Zeleň kolem řek pro relax i ochranu

Do tematické oblasti Zdroje v akčním plánu strategie #brno2050 jsou zařazena také protipovodňová opatření podél obou hlavních brněnských řek – Svratky a Svitavy. Jejich okolí se promění v místo plné zeleně, přívětivé pro trávení volného času, které při povodni ochrání obyvatele Brna. Momentálně se na protipovodňových opatřeních pracuje kolem Poříčí (tato etapa by měla skončit v roce 2024), následovat bude lokalita připravované čtvrti Trnitá, na to navážou práce u Nové Zbojovky a na jihu města. Realizace opatření je nutnou podmínkou pro výstavbu v těchto významných rozvojových lokalitách.

Přehled dalších projektů zahrnutých do akčního plánu naleznete na webových stránkách brno2050.cz/kamkracis2022, novinky najdete i na Facebooku Chytré Brno.

Zuzana Gregorová | foto: SAKO Brno

Výrazná sucha v posledních letech ukazuje, že se musíme naučit šetřit i s pitnou vodou. Pro nouzové zásobování obyvatelstva by se daly využít artéské vody. V letech 2020–2022 vznikla studie, která posoudila dosavadní vrty a navrhla vhodné lokality pro nové. Ukázalo se, že z nynějších 78 vrtů je vhodný jen jeden. Proto bylo dále vytipováno pět lokalit na území městských částí Tuřany, Brno-jih, Brno-střed a Žabovřesky, kde by se daly nové artéské studny vyhloubit.

do 31. 1.

Zrcadlo, zrcadlo, které knihy jsou nejkrásnější v naší zemi?

Tituly vydané loňský rok ocenilo Ministerstvo kultury ČR a Památník národního písemnictví, vystavuje je Moravská galerie v Brně.

moravska-galerie.cz

út 17. 1. a 21. 2. | 16.30 hod.

Procházka po industriální minulosti povede na Hlinky

Lihovar, vinařské domky i paláce průmyslnických rodin uvidí účastníci komentované prohlídky v rámci projektu Brno Industrial.

brnoindustrial.cz

so 14. a 21. 1. | 15 hod.

Prozkoumejte Prior, než půjde k zemi

Komentované prohlídky se konají v rámci doprovodného programu výstavy Tracing Spaces, jsou zdarma, ale registrace předem je nutná.

bit.ly/3j4eeCk

25.–26. 1. | 19 hod.

Studenti inscenují deník obětí holocaustu

Deník dívky kombinuje prvky pohybového divadla, slovo i český znakový jazyk.

www.studiomarta.cz

po 16. 1. | 19.30 hod.

Zažijte zimní splíny jarní komedií Čarodky

Kamenka, Česká, Líšeň – stará garda Buranteatru zasadila svou zatím poslední autorskou hru do brněnských kulís.

Facebook: [Vejminek](https://www.facebook.com/Vejminek)

čt 26. 1. | 18 hod.

Obviňuji Osvětim: Jak se holocaust dotkl dětí přeživších?

Beseda a čtení z knihy rozhovorů s dětmi Židů, kteří přežili druhou světovou válku, připomenou Mezinárodní den obětí holocaustu.

institut.pametnaroda.cz

28.–29. 1.

Instalaci Lightness čeká dernisázový víkend

Uskuteční se poslední komentovaná prohlídka výstavy za přítomnosti autorky Lucie Koldové nebo rodinný workshop.

moravska-galerie.cz

ne 29. 1. | 20 hod.

Legenda českého undergroundu zahraje na Staré Pekárně

Největší hity i novinky přivezou do Brna The Plastic People of the Universe.

starapekarna.cz

pá 3. 2.

Kdo létá na krmítko a čím je stopa ve sněhu?

O pololetních prázdninách se vypravte na špilberský kopec na Hlídku, kde se dozvíte, co se děje v zimní přírodě.

www.sevhlidka.cz

4. 2. a 25. 3.

Rozvlňte to v rytmu swingu v Lužánkách

Plesovou sezonu ctí v SVČ Lužánky s největším moravským big bandem Jazz Archiv.

www.luzanky.cz

út 7. 2. | 19 hod.

300 let od premiéry zazní novodobá Harmonie planet

Vrchol koncertního cyklu Bacha na Mozarta! přivede do Brna světové hvězdy jako Andrease Scholla či Adama Plachetku.

www.ebcz.eu

so 11. 2. | 13.30 hod.

V muzeu uvítá návštěvníky kašpárek a další loutky

Na Muzejní odpoledne zve Palác šlechtičen na Kobližné. Kromě prohlídky expozice čeká na návštěvníky loutkové představení a herna.

mzm.cz**Na Leitnerce se děti z diváků stávají divadelníky**

Něco končí a něco nového začíná v klubu Leitnerka. Ve čtvrtek 19. ledna budou mít návštěvníci poslední možnost zhlédnout Obry, divadelní hru na motivy Werichovy pohádky Jak obři na Šumavě vyhnuli. Jde o participativní představení pro děti od tří let, kde diváci sami prožívají a utvářejí jeho děj. V neděli 15. ledna se naopak odehraje premiéra V hodině soumraku, tentokrát podle předlohy Astrid Lindgrenové. I tato hra je interaktivní a osloví děti od tří let. Více na webu leitnerka.cz.

(ral) | foto: archiv klubu

Výstava vypráví příběh barokní fresky a její obnovy

Poslední neznámá freska v Brně. Tak se ještě před pár lety mluvilo o výzdobě sálu Rady na Nové radnici. Pod nánosem omítek se ukryvala barokní výmalba, o které ale nikdo nevěděl, co přesně zobrazuje. Záhadu rozlouskli během náročné rekonstrukce restaurátoři. Jejich práci krok za krokem představuje nová výstava v Urban centru. Navštívit ji můžete od 6. ledna do konce února, na vybrané čtvrtky jsou v plánu i komentované prohlídky sálu. Vstup je zdarma. Více na urbancentrum.brno.cz.

(ral) | foto: Marie Schmerková

Kino Art znovu promítne loňské top filmy

„Tohle jsi neviděl? Jenže to už určitě nedávají, to je škoda...“ Aby brněnským divákům nejzdařilejší snímky z loňska přece jen neunikly, vrací je Art na plátno v cyklu příznačně pojmenovaném Nejlepší filmy roku podle Kina Art. Nový Top Gun, Nejhorší člověk na světě, Podezřelá, Spencer, Trojúhelník smutku, Batman nebo Il Boemo budou na Cihlářské znovu k vidění od 9. do 15. ledna. Vstupenky jsou k dostání na webu www.kinoart.cz.

(ral) | foto: archiv Kina Art

Když je největším darem čas. Pro postižené děti i jejich rodiče

Péče o potomka umí být vyčerpávající. A co teprve je-li dítě postižené. Rodiče musí nepřetržitou péči skloubit se zaměstnáním, ale i se starostmi o domácnost a další členy rodiny. Ocení proto každou pomocnou ruku. Kdo by jim ji chtěl podat, může se zapojit do homesharingu.

Brněnská pobočka Slezské diakonie nabízí od roku 2021 rodinám s dětmi a dospívajícími s mentálním nebo kombinovaným postižením službu zvanou homesharing. Koncept se do Česka dostal z Irska, kde úspěšně funguje už 30 let, stejně jako v dalších západních zemích.

Spočívá v tom, že proškolený hostitel tráví pravidelně čas s postiženým dítětem – vezme ho k sobě domů na návštěvu, pohrají si, zajdou si zaplavat nebo na procházku. „Rodiče si můžou zatím odpočinout, jít si něco v klidu zařídit nebo strávit čas se svými dalšími dětmi. Někdy ocení i to, že můžou na chvíli úplně vypnout,“ říká koordinátorka homesharingu pro Jihomoravský kraj Radana Melková.

Hostitelem se může stát každý plnoletý trestně bezúhonný člověk – jednotlivec či rodina – s chutí pomáhat. „Moje motivace na začátku byla pomoci rodině, rodičům. Postupně jsem si uvědomila, jak je to důležité i pro samotné dítě. Člověku přibude velká smysluplnost. Najednou ví, že je pro někoho důležitý a že může darovat kus svého času,“ vysvětluje Jitka, která se v rámci homesharingu stará o osmiletou Barušku. Právě vzájemné pouto je důležité, děti by se u hostitele měly cítit jako u babičky nebo u kamaráda.

Loni bylo v Jihomoravském kraji úspěšně vyškoleny osm hostitelů, letos brněnská Slezská diakonie plánuje proškolit dalších 5 až 10. Od ledna běží další kolo náboru, přihlásit se lze na webových stránkách www.sdbno.cz. Pro zájemce bude připraven nezávazný informační večer, na kterém se mohou dozvědět víc a promyslet si své možnosti.

Zuzana Gregorová | foto: Slezská diakonie, úsek Brno

Od 15. ledna přijímá přihlášky na letní tábory Středisko volného času Lužánky a 24. ledna přihlašování spouští Lipka. Děti mohou pracovat se zvířaty, sjíždět řeky, hrát divadlo či tancovat.

Zábavní vědecký park VIDA! od ledna uvádí nové představení s pokusy pro školky i žáky 1. a 2. tříd s názvem Oskar a 3D bratři. Tématem je digitální svět a výhody reálných vztahů.

V srpnu 1953 se otevřela brněnská zoo. K 70 letům své existence zahrada chystá po celý rok speciální křížovky, knihu, spoustu soutěží, akcí a několik překvapení.

Brňané daň z nemovitých věcí vyřídí na jednom místě

Brňané, kteří vlastní třeba dům nebo pozemek v jiné obci v kraji, už kvůli dani z nemovitých věcí nemusí jezdit mimo Brno.

Od ledna 2023 se všechny fyzické i právnické osoby, které bydlí nebo sídlí na území města Brna, mohou ve věci daně z nemovitých věcí obracet na územní pracoviště Brno IV Finančního úřadu pro Jihomoravský kraj na ulici Rybníček 2. Nezáleží přitom na tom, kde v kraji se jimi vlastněné nemovitosti nacházejí. Přiznání k dani z nemovitých věcí se obvykle podává do 31. ledna.

(zug)

Krajský rozpočet preferuje také opravy silnic

S příjmy ve výši 14,3 miliardy a výdaji 15,8 miliardy korun počíná nový, schodkový rozpočet, s nímž bude Jihomoravský kraj hospodařit v roce 2023. V sociální oblasti například dostane přidáno 56 milionů neziskový sektor, na více než 420 milionů zmožutněly i prostředky na opravy silnic a celkové investice se dočkaly navýšení o více než 160 milionů. Nešetří se ani na dotačních programech, na jejichž financování putuje celkem 623 milionů korun. Kompletní návrh rozpočtu je zveřejněn na webu jmk.cz.

(mak)

V čítárně Filozofické fakulty MU do 28. února vystavuje Evgeniia Tokmakova snímky, které přiblíží osudy čtyř žen a jednoho muže, jimž ukrajinsko-ruský konflikt obrátil život vzhůru nohama.

Školy budou mít zelené a pobytové střechy s klubovkami a ateliéry, mateřská škola bude spojena s tělocvičnou a se střešním sportovištěm.

Škola a školka budou spojeny s životem v nové čtvrti

Převratných změn v areálu Nové Zbrojovky si nelze nevšimnout, po fázi bourání se přibližuje její opak – stavění. Nyní už víme, jak bude vypadat zdejší základní a mateřská škola. Architektonickou soutěž, kterou loni vyhlásila Kancelář architekta města Brna, vyhrál ateliér SOA architekti. Tři nové objekty – kromě dvou školních se pracuje i s administrativní budovou – spojují společné prostory, sportoviště a zahrada. Komunitním prvkem je, že prostory se budou využívat i pro trávení volného času.

(zob) | vizualizace: SOA architekti

Z vánočních stromků se vyrobí kompost nebo teplo

Odstrojený vánoční stromek je nejlepší odvézt do sběrného dvora, odkud poputuje do kompostárny. Pokud tu možnost nemáte, postavte jej vedle černé popelnice. Popeláři jej odvezou do spalovny, kde se z něj vyrobí teplo a elektřina. Mohutnější jedince (nad 5 cm tloušťky kmenu) nařežte na zhruba metrové kusy, aby si s nimi poradilo lisovací zařízení popelářského vozu a nepoškodilo se.

(zug)

Kampaň pro ranou péči trochu zastudí, pak hodně zahřeje

Narození dítěte s vážným handicapem znamená pro jeho rodiče velkou psychickou i fyzickou zátěž, začnou „plavat v neznámých ledových vodách“. Odbornou pomoc poskytovanou ze zákona zdarma mohou hned od počátku vyhledat např. u Společnosti pro ranou péči. Její pracovníce jim mimo jiné ukážou, jak vývoj dítěte podporovat, jak s ním komunikovat, jak upravit domácí prostředí. Nyní jim mohou pomoci i ti, kdo se do konce ledna zapojí do kampaně „Nebud' srab! Namoč se pro ranou péči“. Kromě finančního daru je možné vyjádřit sounáležitost s rodinami symbolickým namočením – na chvíli to zastudí, ale dobrý skutek pak jistě zahřeje u srdce. Více na www.nebudsrab.cz.

(mak)

Regionální doprava: jedna výluka skončila, další začala

Skončila roční výluka vlaků na trase Blansko–Brno, některé regionální autobusové linky dojíždějí do nového přestupního terminálu u bohunické nemocnice a jízdné od března podraží. Jaké změny od prosince nastaly v Integrovaném dopravním systému Jihomoravského kraje (IDS JMK)?

Nové koleje, vedení i opravené mosty přinesla rekonstrukce železniční trati v úseku z Blanska do Brna. Lidem v této části regionu komplikovala život dlouhodobá výluka, která skončila 11. prosince. Na své původní trasy se tak vrátily linky S2 a R19 a řada autobusových linek.

Linka S2 o víkendech opět jezdí v intervalu 30 minut z Brna do Blanska a Rájce-Jestřebí (namísto původních 60 minut), v jižním směru nově každou hodinu z Brna do Sokolnic-Telnice (doposud jezdila každé dvě hodiny). Od dubna, kdy by měla být tato linka plně pokryta novými soupravami Moravia, bude v pracovních dnech dopoledne rozšířen provoz v úseku Brno hl. n. – Brno-Chrlice na 30 minut (namísto současných 60 minut).

Na lince S3 mezi Brnem a Tišnovem se ve všední dny jezdí v intervalu 30 minut. Této linky se ovšem dotýká nejnovější výluka, která souvisí s náhlým zhoršením stavu železničního mostu přes Svratku u hlavního nádraží. Správa železnic v závěru roku 2022 zásadně omezila provoz přes tento most. Od 9. ledna bude nasazen výlukový jízdní řád, najdete ho na webu idsjmk.cz.

Autobusové linky 401, 402, 405 a 406 nyní končí v novém přestupním terminálu Nemocnice Bohunice, odkud se cestující dostanou na hlavní nádraží tramvají.

Vzhledem k enormnímu nárůstu nákladů na provoz veřejné dopravy upravili radní Jihomoravského kraje cenu jízdních dokladů. Jízdné by tak v IDS JMK mělo od 1. března podražít v průměru o 17 (u předplatních jízdenek) až 19 procent (u jednorázových). Například jízdenka na 3 zóny pro cestujícího bez slevy zdraží z 27 na 33 korun, senior nad 65 let pak v regionu zaplatí o 3 koruny víc než dosud.

Zuzana Gregorová

Vyvrcholením roku se staly Brněnské Vánoce. Po dvou covidových letech se naplno na všechna čtyři náměstí a jedno nádvoří vrátila ta pravá brněnská vánoční atmosféra s krásnými stromy, vyhlídkovým kolem, zajímavým programem, skvělou gastronomií a s ukázkou dovednosti drobných řemeslníků.

Brno 2022: plné novinek i přes covid a energetickou krizi

Sotva se město Brno a jeho obyvatelé začali nadechovat po dvouleté covidové pandemii provázené různými restrikcemi, vypukla válka na Ukrajině a po ní energetická krize. Mnohdy kritické situace se dařilo průběžně řešit, město zintenzivnilo kroky vedoucí ke snížení závislosti na plynu a vytvořilo také dostatečné finanční rezervy na pokrytí zvýšených nákladů klíčových městských společností, jako je třeba dopravní podnik. Rozvoj města se ani za těchto okolností nezastavil.

Tramvaje jezdí tunelem, turisté vlakem na letiště

Nejočekávanější a nejdůležitější změnou v brněnské dopravě se stalo zprovoznění tramvajové trati do kampusu v Bohunicích. Nejdelsím tramvajovým tunelem v České republice začali pravidelně jezdit cestující s novým jízdním řádem v prosinci. Zdárně skončil také projekt přímého vlakového spojení mezi Brnem a vídeňským letištěm. První prezentační jízda se uskutečnila v únoru, pilotní pravidelná linka, na jejíž provoz přispívá město v závazku takzvané veřejné služby, funguje od minulého měsíce.

Nabídka volnočasových aktivit rozšířil nový wellness nebo vodojemy

Během roku možná Brňané někdy nevěděli, kam dřív skočit. V červnu ve vile Stiasni zahájilo provoz Café Ernst, jehož interiér evokuje prvorepublikovou kavárnu Esplanade navrženou jedním z nejvýznamnějších brněnských architektů meziválečného období Ernstem Wiesnerem. Od října byly po rekonstrukci zpřístupněny dva ze tří bývalých vodojemů na Žlutém kopci. Prohlídky a další akce v této unikátní technické památce zajišťuje TIC Brno. Na podzim začal fungovat wellness provoz v areálu koupaliště a krytého bazénu na Kraví hoře. Zavřel se naopak Městský plavecký stadion Lužánky – důvodem je přístavba nového 25metrového bazénu včetně napojení technologií. Nucená odstávka se využívá také ke zlepšení stavu velkého bazénu i zázemí pro návštěvníky. Novinky budou vidět i v brněnské zoo, a to hned letos na jaře. Slibuje to její nová ředitelka Radana Dungelová, která se funkce ujala 1. září 2022.

Další dva parky mají veřejné toalety, pět městských částí kanalizaci

Rozsáhlou osmiměsíční revitalizací prošel park na Moravském náměstí. Má novou centrální plochu s vodním prvkem, cesty nebo systém zavlažování zeleně. A v lednu má být také zahájen provoz nové kavárny včetně veřejných toalet. Od konce srpna WC funguje také v Tyršově sadu, což byl poslední park ve správě městské společnosti Veřejná zeleň města Brna, kde ještě chybělo. Další dva parky byly otevřeny v rámci participativního rozpočtu Dáme na vás, oba v lokalitě Sadová v Králově Poli, byť u jednoho z nich šlo o obnovenou premiéru – původně byl zpřístupněn již v roce 2020, kvůli administrativní chybě musel být o rok později uzavřen, definitivně slouží veřejnosti od října 2022. Dobrou zprávou loňského roku je, že byla postupně dobudována kanalizace v pěti městských částech. Brno sice stále není kompletně odkanalizované, ale nejedná se už o problém celých čtvrtí, spíše jen jednotlivých ulic.

Informace o Brně jsou na internetu přehlednější

Už v únoru spustilo město nové webové stránky cobude.brno.cz. Ty mají za cíl, spolu s celoroční reklamní kampaní, informovat veřejnost o významných brněnských projektech. O dva měsíce později se objevila další novinka – občanské návrhy. Prostřednictvím stránek navrh.damenavas.cz může každý Brňan podat náměty na zlepšení života ve městě, limitem není trvalé bydliště, ale pouze věk nad 15 let. Získají-li podporu, je možná jejich realizace. Na začátku prázdnin byl spuštěn i nový portál města na adrese brno.cz.

Šlo o výraznou změnu po 13 letech. Web splňuje požadavky na kybernetickou bezpečnost a přístupnost, klade důraz na dostupnost nejčastěji hledaných informací a je maximálně přehledný a graficky minimalistický. Inovacemi také prochází web data.brno.cz i e-shop městských služeb brnoid.cz.

Rozvoji pomáhá řešení majetkových sporů a územní plán

Možná nepříliš viditelné, ale o to cennější jsou některé úspěchy města v majetkových záležitostech. Odvolací Krajský soud v Brně v listopadu potvrdil, že vlastníkem komunikací v okolí fotbalového stadionu za Lužánkami je město Brno. Dohodou o narovnání se zase podařilo ukončit spor města s vlastníkem několika drobných staveb v prostoru mezi zdí vlakového nádraží a obchodním domem Tesco, který užíval bez právního titulu městské pozemky. Díky tomu zde bude možné provést rekultivaci území v rámci výstavby polyfunkčního komplexu Dornych. Po sedmi letech jednání město od Správy železnic odkoupilo chátrající areál nedokončené železniční polikliniky ve Štýřicích. Prostor je klíčový nejen pro budování protipovodňových opatření, ale i pro projekt nového brněnského nádraží. Rozvoji města měl také výrazně napomoci nový Územní plán města Brna. V červnu ho však zastupitelé vrátili pořizovateli se svými pokyny k úpravě a novému projednání. Aby se město v této oblasti zcela nezastavilo, byl v říjnu vyhlášen zjednodušený sběr požadavků na změny dosavadního územního plánu, které budou projednávány do doby schválení toho nového. →

Ve vodojemech na Žlutém kopci se na počátku listopadu uskutečnila audiovizuální show v rámci festivalu Prototyp. Jejími autory byli VISUALOVE – Michal Okleštěk, Jan Machát, Matěj Lužina a Zuzana Martincová.

Podařilo se vyřešit závazky z 20 let staré družstevní výstavby

Orgány města schválily a začaly realizovat vypořádání závazků vzniklých před 20 lety při družstevní výstavbě, do níž město vkládalo státní dotace a někdy i pozemky – smluvně sjednané bezúplatné převody spoluvlastnických podílů města na družstevníky totiž brzdily právní nejasnosti plynoucí z tehdejšího nastavení celého systému. Začalo také zakládání bytových družstev pro plánovanou družstevní výstavbu s podporou města.

Kandidatura nevyšla, hlavní témata zůstávají

Rok 2022 byl ve znamení kandidatury Brna na titul Evropské hlavní město kultury. První aktivity s tím spojené probíhaly v roce 2019, vlastní příprava projektu začala v listopadu 2021. Přihláška, takzvaný bid book, obsahující detailně rozpracovanou vizi, k čemu Brno titul využije, byla odevzdána loni na konci prázdnin. V polovině října mezinárodní odborná porota rozhodla, že Brno do dalšího kola bohužel nepostupuje. Nicméně peníze určené na projekt, stejně jako jeho stěžejní témata budou využity. Konkrétně se jedná o rozvoj brněnského výstaviště, jež v roce 2028 oslaví 100. výročí otevření. Na stejný rok připadá také 100 let od úmrtí Leoše Janáčka, v Brně by tak měla

vzniknout stálá expozice evropského formátu připomínající jeho odkaz. Pozornost bude věnována také industriální historii Brna a pokračovat má i jeden z pilotních projektů, který vznikl díky kandidatuře, Rezidence Café Kaprál.

Kateřina Tučková získala Státní cenu za literaturu

Do výčtu ocenění brněnské autorky, historičky umění a kurátorky Kateřiny Tučkové přibyla Státní cena za literaturu. Získala ji za román Bílá Voda s přihlédnutím k její další tvorbě. Do Moravské zemské knihovny na etapy doputoval rozsáhlý archiv brněnského rodáka a světově proslulého prozaika Milana Kundery a jeho ženy Věry. Zpřístupněn by měl být v Knihovně Milana Kundery v Brně, která se pravděpodobně otevře již letos. Připomněli jsme si 250 let od položení základního kamene Káznice na Cejlu. Hodně rezonoval odkaz básníka, prozaika a dramatika Jiřího Mahena – uplynulo 140 let od jeho narození i od okamžiku, kdy byl zahájen provoz v dnešním Mahenově divadle, 30 let fungování má za sebou také Mahenův památník. Stejně významným výročím bylo 100 let od narození básníka a prozaika Jana Skácela. 80. narozeniny oslavil skladatel, trombonista a pedagog Mojmir Bártek, devadesátiny zakladatel a sbormistr Kantilény Ivan Sedláček. Posunula se také příprava stavby Janáčkova kulturního centra. Podařilo se totiž dohodnout s vlastníkem sousedního hotelu International, což umožní, aby byla nadzemní část nového koncertního sálu brněnské filharmonie vybudována v ideální navržené podobě. ■

Roman Burián | foto na straně 18 a 21: Marie Schmerková, na této straně: Prototyp – Michal Bernátek

Brno podpořilo bikesharing

Projekt nabídl uživatelům bezplatné vypůjčení sdílených kol pro dopravu po městě 2x denně po dobu 30 minut. Na financování byly z městského rozpočtu vyčleněny 2 miliony korun bez DPH. Akce trvala 173 dní, zaznamenala 101 825 bezplatných jízd o průměrné délce 16 minut a přibýlo 9 817 nových uživatelů bikesharingu.

Cyklisté se dočkali podjezdu na Hladíkově

Cyklopodjezd pod rušnou čtyřproudovou komunikací na Hladíkově byl zprovozněn 1. září. Původně se mělo začít stavět již na podzim 2021 a podjezd zpřístupnit cyklistům loni na jaře, ale na místě bylo nutné přeložit plynovod. Každopádně se tak podařilo vyřešit problém, který se táhl 20 let. Obdobné technické řešení plánuje město i na dalším úseku cyklostezky kolem Svitavy. K dispozici je technická studie podjezdu pod Křenovou, který se má budovat souběžně s rekonstrukcí této komunikace. Ta je v předběžném harmonogramu plánována na rok 2025. ■

(rob)

Dětský hospic Dům pro Julii se staví od léta

V České republice naprosto ojedinělý dětský hospic se začal budovat v létě v areálu zahrady domu pro seniory na Kociánce. Třípodlažní budovu s vnitřním nádvořím, která je zakomponovaná do okolní vzrostlé zahrady, aby přímo zapadla do klidné atmosféry místa, staví město. Sociální a zdravotní péči včetně pomoci rodinám bude poskytovat nezisková organizace Dům pro Julii. Stejně se bude jmenovat i dětský hospic. Jeho podobu navrhl architektonický ateliér Čtyřstěn. Stavba má skončit na přelomu letošního a příštího roku. ■

(rob)

Soud otevřel cestu ke koncepčnímu řešení Lužánek

Začátkem listopadu Krajský soud v Brně potvrdil prvoinstanční verdikt, podle kterého město Brno vlastní komunikace, tedy především chodníky a parkoviště, v okolí fotbalového stadionu za Lužánkami a Boby centra. Po letech sporů, kdy nebyly vyjasněny majetkové vztahy, může město konečně začít s postupným a koncepčním rozvojem této lokality včetně modernizace ulic Drobného a Sportovní. Takzvanou určovací žalobu podalo město Brno počátkem roku 2019, v dubnu 2021 pak rozhodl Městský soud v Brně, že jsou dotčené komunikace v majetku města. ■

(rob)

Nová tramvaj jezdí novým tunelem do kampusu

Od poklepání základního kamene do okamžiku, kdy 11. prosince 2022 začala jezdit tramvajová linka číslo 8 do bohunického kampusu, uplynulo 38 měsíců. Stavba stála 1,4 miliardy korun a z 85 % ji pokrývá dotace z Evropské unie. Nová trať má 912 metrů, nejdlejší tramvajový tunel v České republice, kterým vede, měří 602 metry. Na lince je nasazena i nová obousměrná tramvaj Škoda ForCity Smart 45T s evidenčním číslem 1760, která je vyrobena primárně pro Brno. Další čtyři tyto nové vozy zde budou jezdit od letošního jara. ■

(rob)

Na Svatce vznikají protipovodňová opatření

Hned zkraje roku, 10. ledna 2022, byla zahájena dlouho očekávaná výstavba přírodně blízkých protipovodňových opatření na obou březích řeky Svatky. Takzvané protipovodňovky sice přinesly dopravní omezení, ale díky nim na nábřeží v úseku od Riviéry přes Poříčí k železničnímu viaduktu na Uhelné dostane řeka více prostoru a lidé místo k procházkám, sportování i odpočinku na nové brněnské náplavce. Tento úsek měří tři kilometry, celkově mají mít protipovodňová opatření na Svatce a Svitavě 23 kilometrů. ■

(rob)

Rekonstrukce Mendlova náměstí je téměř u konce

Práce v oblasti Mendlova náměstí začaly už v listopadu 2020 výměnou parovodů na Křížkovského a v okolí, pokračovaly u unikátního tramvajového mostu přezdívaného Caracas a poté přímo na náměstí. Kvůli nepředvídatelným okolnostem, jako byl archeologický průzkum, výstavba kořenových systémů pro výsadbu stromů nebo rekonstrukce plynovodu k pivovaru, byl termín dokončení posunut na 15. února 2023. Dopravní terminál a většina ploch jsou funkční, zbývají lokální dokončovací práce na několika místech. ■

(rob)

Křížovka o ceny

M	MALÍŘ A GRAFIK (KAREL)	UMĚLÝ JAZYK	POUŤOVÁ ATRAKCE	HLINÍKOVÁ FOLIE	M	PŘED- LOŽKA	PLETENEC VLASU	DRUH LITERÁR. DÍLA	ČIVA	M	PŘE- STÁVKA	SPZ ÚSTÍ NAD ORLÍCI	TEXTILNÍ ROSTLINY	STÁT. INFORM. SYSTÉM
POPÍNAVÁ ROSTLINA					JEDOVATÁ BYLINA					TEP				
MODLA					ZNAČKA KOSME- TIKY PŘEDPIS					STAROŘE- KOVÉ ITALSKY ANO				
BARVITOST						AKKÁD. PODSTATA BYTÍ NÁŠ BOTANIK						OZN. LETADEL SALVADORU MALE KOLEJOVÉ VOZIDLO		
M	ROVNĚŽ	VES NÁŠ BĀJNÝ KNIŽE					HLASITĚ PISKNUTI ZÁPOR						CHILSKÁ POUŠŤ	DRUH PÍSMO
1. část tajenky									KOŠŤATA	OLEJÁŘ- SKÁ FIRMA DRUH PALMY				
EL. VODIČE NAD TRAM- VAJEMI								SPZ PARDUBIC BUBINEK S ROLNÍČ- KAMI			ZN. ELEK- TROPOTŘE- BÍU SLOVEN, SOUHLAS			
LITÉ TĚSTO S OVOCEM				INICIÁLY PICASSA VESLÁŘ- SKÁ LOŤ			USPĚT MOUČKA Z KURKUMY							
O CO			SPZ STRAKO- NIC SMÝKAT			VYMETAČI KOMINŮ VLOŽENÍ								
POMŮCKA- AKI, AOMI, AON, DOJRA, KITAJ, PARSU, TKA	MALÉ MNOZSTVÍ	CESTOVNÍ KANCELÁŘ (ZKR.) NÁROD V ASI			TYČE NA PŘEDKU VOZU SLOV. NIC					SYN JUDŮV MIMO- ZEMŠŤAN				
2. část tajenky											AUTOMOTO- KLUB (ZKR.) STARŠÍ ŽENSKÉ JMÉNO			
PRŮŘEZ							PÍSMENO ŘECKÉ ABECEDY OZNÁMIT ÚŘADUM					SPISOVÁ ZNAČKA MUŽSKÉ JMÉNO (25. 6.)		
AUSTRAL- SKÝ PŠTROS				POZDRAV ZN. ČISTICÍHO PRAŠKU				JAPON. OSTROV PROUD					EISE- NHOWEROVA PŘEZDÍVKA	SPOJKA (KNIŽ.)
NÁMĚT					INSEKTICID (ZN.) ZAVÝSK- NUTI				OVIN TU MÁŠ					
STARO- REC. POHŘEB. OBĚT							BOIÓŤAN				ANGL. VZÍT			
ČIN. POLOHED- VÁBNÁ LÁTKA							MODEL SPOTRE- BÍČU BOSCH				ČI (KNIŽ.)			

Navzdory zdražování jeden oblíbený městský příspěvek zůstává. Jaký? To se dozvíte z tajenky. Až o něj ale budete žádat, nezapomeňte, že musíte mít na tento rok zaplacený odpad. Tři vylosovaní luštitelé se mohou

těšit na postřehovou karetní hru Mendel & Brno. Tajenku vložte do 24. ledna 2023 do formuláře na adrese www.brno.cz/krizovka, zašlete poštou nebo přineste do redakce Husova 12, Brno, či pošlete SMS na číslo 602

770 466. Vícekrát zasláné tajenky vyřazujeme. Ze správných odpovědí z minulého čísla (Vánoční trhy v centru města) byli vylosovaní: Jarmila Studená, Jiřina Nevřková a Jaroslav Vykoupil. Výhry zasíláme poštou.

nová

zelená

úsporám

light

Uniká vám teplo netěsnícími okny
či nezateplenými částmi domu?
Máte nízký příjem a na renovaci
chybí peníze? Pomůžeme vám.

**I malá změna může
přinést velké úspory**

AŽ 150 000 Kč
na rychlé zateplení vašeho
rodinného domu

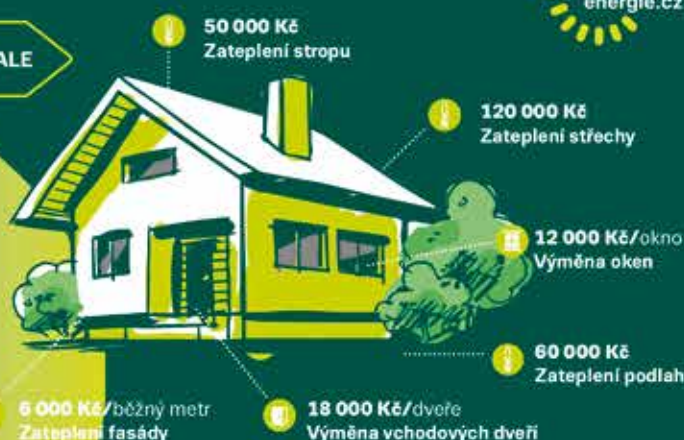
Pomoc pro seniory a domácnosti s nižšími příjmy

PENÍZE dostanete PŘEDEM – teplo a energii ŠETŘÍTE TRVALE

Kam se obrátit?

Ptejte se zástupců Místních akčních skupin.
Obrátit se můžete i na informační střediska
EKIS nebo pracovníky úřadů práce
a sociálních služeb.

www.novazelenausporam.cz

Ministerstvo životního prostředí

Ani domácnosti s nízkými příjmy nemusí v zimě mrznout

Rostoucí ceny energií i rekordní inflace přivádí mnoho domácností na práh energetické chudoby

- Ztlumili jsme topení na minimum a řekli jsme si, že to musíme vydržet. Ceny elektřiny jsou tak vysoké, že nám nezbyvalo na jídlo.
- Nastavili jsme termostat na 17 stupňů, po čase se nám ale v domě začala tvořit plíseň.
- Začali jsme topit ve starých kamnech. Sice trochu čoudí, ale aspoň nemrzeme.
- Přestěhovali jsme se do obývacího pokoje, všechny ostatní místnosti jsme zavřeli a netopíme v nich.
- Přehazujeme deku přes okna a dveře, aby tolik netáhlo.

Podobné starosti řeší řada domácností s nižšími příjmy. Rostoucí ceny jim nedávají na výběr, musí snížit životní náklady, jinak se dostanou do neřešitelných finančních potíží. Největší položkou rodinných financí jsou platby za teplo. Omezení osobního komfortu a snížení teploty v místnostech bývá prvním krokem k úsporám, často sebou ale nese různá rizika spojená s vlhkostí a vznikem plísní. Výsledkem jsou zdravotní problémy související s celodenním pobytem v chladných místnostech i závažné respirační choroby. Pocit bezvýchodnosti se vážně podepisuje i na psychickém stavu těch nejohroženějších.

Řešením může být jednoduchá rekonstrukce

I částečné zateplení domu pomůže udržet teplo v místnostech a snížit provozní náklady. Domácnosti s nižšími příjmy mohou s pomocí příspěvku ze Státního fondu životního prostředí ČR vyměnit nekvalitní okna, netěsnící dveře, zateplit studenou podlahu, strop, střechu i vnější fasádu. Jde o rychle proveditelná opatření, která je možné uskutečnit v řádu dnů, a to i svépomocí. Byť jde o nákladné řešení, bude dostupné i těm, kteří nemají dostatek finančních prostředků. Pro seniory a rodiny pobírající příspěvky na bydlení je připraveno až 150 tisíc korun na rychlou a jednoduchou rekonstrukci jejich domů. Žadatelé nebudou potřebovat projekt a peníze mohou získat zálohově. Dotace z Nové zelené úsporám Light jim může pokrýt až 100 % nákladů.

Je to snadné, se vším pomůžou proškolení odborníci

Mnoho lidí neví, kam se obrátit o radu a pomoc při jednání s úřady. Nemají počítač a neumí pracovat s internetem. I proto v dnešních dnech vzniká robustní poradenská síť proškolených odborníků z Místních akčních skupin i konzultačních středisek EKIS a m-EKIS. Poradci zdarma provedou zájemce o dotaci celým procesem od výběru vhodných úsporných opatření, přes podání žádosti až po doložení realizace. Pomůžou s elektronickou komunikací, pořídí fotodokumentaci, zajistí potřebné podklady.

Mrznout letos opravdu nikdo nemusí. A co víc, zateplený dům bude šetřit výdaje na energie i v následujících letech. Pro více informací o programu Nová zelená úsporám Light navštivte web www.novazelenausporam.cz

Hledáme nové OBCHODNÍKY

- Máte prořizlou pusu?
- Umíte zabrat? • Zajímáte se o média? • Chcete řídit svůj pracovní čas? • Chcete vydělávat i výrazně přes 50 tisíc?

Dělejte s námi úspěšně obchodní zástupce, inzertní poradce, manažery inzerce!

V případě zájmu neváhejte zaslat své CV a pár řádek o své maličkosti na kariera@regvyd.cz

REGIONÁLNÍ VYDAVATELSTVÍ

divadlo kalich

VAŠE DOBRÁ NÁLADA NÁŠE RADOST

<p>musikál LASKA</p>	<p>OSTRHOVA MUZIKÁL KRYSAŘ</p>
<p>MUZIKÁL VODA</p>	<p>MUZIKÁL VLASY</p>
<p>MUZIKÁL JOHANKA Z ARNY</p>	<p>MUZIKÁL MAUGLI</p>
<p>MUZIKÁL ROBIN HOOD</p>	<p>MUZIKÁL GREASE</p>

NEJLEPŠÍ MUZIKÁLY V DIVADLE KALICH

VÍCE INFORMACÍ A VSTUPENKY NA www.divadlokalic.cz

1 Okna, zateplení, čerpadla a soláry

Kotlíkové dotace či Nová zelená úsporám, to jsou peníze z fondů EU, abychom netopili „pánu Bohu do oken“. Průměrně stáří budov je v ČR 50 let a 80 % jich tu nejspíš bude stát ještě v roce 2050. Na 66 000 domácností sídlí díky těmto dotacím v modernějších bytových domech. Během dalších let dostane ČR z EU 180 miliard Kč – mj. na zateplování, nové kotle a tepelná čerpadla.

2 Úsporné žárovky

Když v roce 2009 musely být na základě nařízení Evropské unie klasické žárovky nahrazeny úspornějšími sítidly, mnozí zuřili. Dnes nám právě tato svítidla šetří peníze.

3 Vysavače s nižší spotřebou

EU omezila od roku 2017 maximální příkon vysavačů na 900 W. Ozývaly se hlasy, že nebudou dobře luxovat. Jenže příkon není výkon a luxy dnes vysávají skvěle a tolik „nežerou“. Podle odhadů EU to snížilo jejich roční spotřebu energie až o 30 %.

5 Energetické štítky

Lednice, pračky, myčky, mrazáky... všechny tyto spotřebiče mají i díky EU nižší spotřebu. EU zavedla povinné energetické štítky, které ukazují, jestli se nám „levná“ lednice neprodraží na spotřebě.

4 S EU nakoupíme plyn levněji

Množstevní slevy znáte z obchodů: koupíte-li víc, získáte lepší cenu. Tuto páku používá i EU. Jedná o společném nákupu plynu, protože díky své velikosti a síle získá lepší ceny, než kdyby si je ČR vyjednávala jen pro sebe.

EU kope za Česko!

Pomáhá snížit účty za energie

Ceny energií jsou jak utržené ze řetězu a všichni se trochu obáváme, co bude. Možná stojí za to si připomenout jednu dobrou věc: pořád jsme členy „klubu“ EU, který kope za nás. Díky našemu členství v EU také platíme za energie pořád ještě méně, než bychom platili bez ní. Přinášíme vám pár příkladů.

7 Pomoc chudým

Mimochodem, výnosy z dražších povolenek jdou státu. A EU apeluje na to, aby je státy využily na podporu chudších domácností. Stejně jako nadměrné zisky výrobců energií, které zastropovala na 180 eur/MWh.

6 Emisní povolenky pomáhají

Ceny povolenek vzrostly, ale na ceny energií mají jen omezený vliv. U plynových elektráren v EU na ně připadá jen 12 % nákladů, zatímco 88 % jde na vrub drahému plynu. U uhelných, nejvíce znečišťujících elektráren, tvořily povolenky třetinu nákladů na výrobu elektřiny.

8 Ekodesign

Sprchy, fény... Legislativa EU vede výrobce spotřebičů obecně k tomu, aby uváděli na trh ekologicky šetrnější a energeticky úspornější modely. Odhaduje se, že energetická opatření v oblasti ekodesignu přinesou do roku 2030 úsporu odpovídající zhruba roční spotřebě energie celého Španělska a Polska dohromady. To ulevuje také peněženkám.

10 Obnovitelné zdroje energie

Energie z nich je zdaleka nejlevnější, a proto EU masivně podporuje jejich výstavbu. ČR díky penězům z EU už investovala více než 3 miliardy eur (!) na posílení své energetické nezávislosti.

9 Solidarita

Když během pandemie covidu-19 už nebylo místo v českých nemocnicích, přijalo naše pacienty Německo, naproti tomu ČR poskytla roušky Španělsku. Tato solidarita v EU funguje a počítá se s ní i v případě dramatických výpadků zásobování energiemi.

11 Za vysoké ceny může Rusko

Rusko před napadením Ukrajiny omezilo dodávky plynu do Evropy a pak rozpoutalo válku, která rozvrátila fungující obchod i dodávky, od obilí přes čipy až po plyn. Je to EU, kdo nám přispěchal na pomoc, mimo jiné tím, že rychle vyjednala dovoz zkapalněného plynu z USA, Kataru či Ázerbájdžánu.

Evropska-unie.cz
FB @EvropskaKomise.cz
IG @evropskakomise

Inzerce

Víc peněz v důchodu už není jen sen

■ Myslel jsem, že v důchodu budeme za vodou, když se nám podařilo našetřit na dům a ten ještě před důchodem splatit. Mýlil jsem se. Žena našetřila nedávno objevila Rentu z nemovitosti.

Byli jsme zvyklí žít aktivně. Výlety, kultura, dovolené a radost nám dělala i možnost podporovat naše děti. V důchodu jsme zjistili, že náš dosavadní životní styl je neudržitelný. Vydávali jsme o dost víc, než činily naše důchody. A tak nastalo uskromňování.

Kde sehnat peníze

Začal jsem přemýšlet, jak bychom jako důchodci mohli přijít k penězům. Prodej domu jsem zavrhl. Stěhovat se mi nechtělo a o prodeji s právem dožití jsem slyšel ne jednu smutnou příhodu, jak seniora nový majitel z bytu vystrnadil.

Pak mě napadly naše děti. Dům jednou zdědí, tak by nám mohly finančně přispívat. Ale mají své rodiny a peněz nazbyt taky nemají.

Klasickou půjčku nám kvůli věku jen tak někdo nedá, a když tak za vysoký úrok a hlavně s povinností měsíčních splátek.

Peníze i bez prodeje domu

A pak žena přišla s tím, že nás zachrání Renta z nemovitosti. Musel jsem uznat, že varianta využít náš dům, abychom z něj získali nějaké peníze bez nutnosti ho prodat, mi přišla sympatická.

Renta z nemovitosti je hypoteční úvěr zajištěný nemovitostí – ale za života se nesplácí. Takže když si takto půjčíte peníze, budou jejich splacení řešit až děti, jakmile oba zemřeme.

Důstojný život je zpět

Firma FINEMO.CZ, která Rentu nabízí, brzy získala mou důvěru. Jednali s námi

vždy otevřeně a nijak na uzavření smlouvy netlačili. Navíc jsem se dozvěděl, že firmu kontroluje Česká národní banka, tak to mou důvěru ještě posílilo. Nyní dostávám 10 tisíc Kč měsíčně a já jsem nadšený, že můžeme zase žít náš staronový život plný aktivit.

Výhody Renty z nemovitosti

- získáte peníze na cokoli (nejednou či postupně)
- za vašeho života nemusíte nic splácet a nikdy se nesplácí více než cena nemovitosti
- zůstáváte bydlet doma a **jste nadále vlastníkem svého bytu či domu**
- můžete žít důstojněji a život si více užívat

Chcete vědět víc?

- Další informace o Rentě z nemovitosti najdete na webu: www.rentaznemovitosti.cz Můžete zde také požádat o vlastní orientační kalkulaci a seznámit se s příběhy klientů
- Můžete také zavolat na **233 321 850**
- **Máme licenci ČNB**

RV220249/01

Novoroční SLEVY

30% sleva

VOLITA + SERVIS

- Nastavení oken a dveří
- Výměna kování a komponentů
- Výměna těsnění
- Výměna skla

Odborná kontrola u Vás zdarma

+420 606 082 165
brno.volitaservis.cz

cestou necestou

Pomáháme ohroženým dětem, aby mohly vyrůstat ve stabilním a citově vřelém prostředí své vlastní či náhradní rodiny. Chceme tak zabránit dalšímu týrání, zneužívání či zanedbávání.

Zároveň předcházíme odebrání dítěte z rodiny či jeho dlouhodobému setrvání v ústavní péči.

Pracujeme s dítětem a jeho rodinou, poskytujeme komplexní psychosociální podporu, a to ambulantly a terénní formou.

Více informací na: cestounecestou.org

Pomozte nám vytvořit dětem šťastný domov
účet 2300222624/2010

RV 2200196/32

Lze INZERCÍ zahrnout do režimu NÁHRADNÍHO PLNĚNÍ?

ANO / ~~**NE**~~

Pro více informací nám napište na info@regionalnivydavatelstvi.cz

REGIONÁLNÍ VYDAVATELSTVÍ

RV 2200195/19

INZERCÍ V BRNĚNSKÉM METROPOLITANU PRO VÁS ZAJISTÍ:

Havel MOUKA

602 557 777
mouka@regvyd.cz

Karel MAREK

606 740 730
k.marek@regvyd.cz

Tomáš KARAL

732 530 071
karal@regvyd.cz

Komiks, stezka, seriál i skleník. Co přinesl rok Mendela?

Kdo měl v průběhu roku 2022 oči otevřené, nemohl jméno Mendel přehlédnout. Na oslavu 200. výročí narození vědce a opata starobrněnského kláštera se Brno poctivě připravovalo, městská správa, univerzity, muzea a další instituce připravily řadu aktivit, jen škoda, že zlatý hřeb oslav – dokončení Mendlova náměstí a instalace sochy Hrachovina – přijde na řadu až letos. Připravili jsme pro vás malou ochutnávku z onoho roku ve znamení zeleného hrášku.

Zuzana Gregorová

Už od podzimu 2021 si lidé na jižní Moravě mohli prohlédnout zmenšeninu exponátu, který se pak v březnu představil návštěvníkům Všeobecné světové výstavy Expo v Dubaji. Prezentace v českém pavilonu se speciální průchozí projekční stěnou imitující vlákna DNA a mikrosvět přiblížila Gregora Johanna Mendela a jeho přínos světu. A také zvala diváky do jeho působiště, kde byly položeny základy genetiky – do Brna.

Foto | Hvězdárna a planetárium Brno

Mendelova univerzita už svým názvem připomíná slavnou brněnskou osobnost dlouhodobě, u loňských oslav proto nemohla chybět. Kromě jiného na její popud známá výtvarnice Lucie Seifertová (na snímku) napsala a nakreslila dobrodružný komiks Gregor Johann Mendel a strastiplný příběh genů. Na jeho motivy vznikla putovní výstava, která po celý rok brázдила Česko i zahraničí. Foto | Zuzana Gregorová

Moravské zemské muzeum v dubnu odhalilo 16 infopanelů na místech spojených s Mendelovým životem. Stezka začíná na Biskupském dvoře (někdejší sídle Hospodářské společnosti, kde v roce 1865 Mendel poprvé zveřejnil výsledky svých pokusů s hybridy rostlin) a končí v Lužánkách, kde se konaly výstavy květin, ovoce a zeleniny za Mendelovy aktivní účasti. Seznam všech zastavení najdete na webu mzm.cz/mendelovastezka. Foto | Marie Schmerková

Červencový Mendel Festival je každoroční akce, loni ale servírovala obzvláště pestré kulturní menu – koncerty kapel Kool & The Gang nebo Lake Malawi či zpěvaček Ewy Farné nebo Barbory Polákové, ale i komentované prohlídky, návštěvu Mendelova rodiště v obci Vražné a slavnostní mši v bazilice na Starém Brně. Ve stejném termínu se do Brna sjeli vědci na mezinárodní genetickou konferenci. Foto | Marie Schmerková

Brněnské studio České televize natočilo pro dětský kanál ČT:D osmidílný seriál Tajemství pana M., který měl premiéru v říjnu a listopadu, dostupný je na webu ivysilani.cz. Tři spolužáci Míša, Kuba a Jirka objeví uprostřed města starobyklou zahradu, což odstartuje nečekané dobrodružství. Podle tvůrců dá seriál nahlédnout nejen do pokusů s křížením rostlin, ale i do dalších oborů, v nichž Mendel vynikal – meteorologie, včelařství či astronomie. Foto | ČT Brno

Mendelovský rok 2022 symbolicky završilo otevření obnoveného skleníku v zahradě augustiniánského opatství na Mendlově náměstí. Ve skleníku z 50. let 19. století nadaný přírodovědec pěstoval hrách a zkoumal na něm zákony dědičnosti. O 20 let později stavbu poničil vítr, chátrala a v 60. letech minulého století šla k zemi. Současnou reminiscenci podle návrhu architektů Chybíka a Kryštofa si lze prohlédnout v rámci vstupního do Mendelova muzea MU. Foto | Marie Schmerková

Nynější oprava Mendlova náměstí nemění jeho charakter, ale měla by alespoň částečně napravit necitlivou přestavbu ze 60. let, zpřehlednit dopravu a vytvořit z prostranství přirozené centrum Starého Brna s novým mobiliářem a zelení. Věvodit mu bude socha Hrachovina od Jaromíra Garguláka k poctě Otce genetiky (snímek zachycuje její model). Dílo je už hotové a cizeluje se, osazeno bude po dokončení prostranství, které je pro sochu vyhrazeno. Rekonstrukce Mendlova náměstí by měla být podle posledních zpráv hotová do 15. února. Foto | Marie Schmerková

Horkovod i Janáček 100. Brno myslí dopředu

Markéta Vaňková
primátorka města Brna,
Společně – ODS a TOP 09

Milé Brňanky, milí Brňané, minulé dva roky nás naučily ostražitosti při plánování, ale také potvrdily, že být připraven býva nejlepší řešení. A o to se snažíme.

Dobrá zpráva je, že covidová pandemie zřejmě v plné síle znovu neudeří. Zato energetická krize hned tak neskončí. Nechci to sice zakřiknout, protože Brno je při vytápění závislé na plynu, ale obavy z jeho nedostatku se v letošní zimě nevyplní. Už teď však musíme myslet na tu příští i ty další. Mezi priority naší široké koalice jsme proto zařadili rozpracování projektu horkovodu, který by do Brna přivedl spolehlivé teplo z Dukovan. Reálné obrysy dostávají už i kotel na štěpku a rozšíření výroby tepla z odpadu v městské spalovně.

Nově do mé gesce spadá rovněž kultura. Jsme znovu připraveni podat pomocnou ruku příspěvkovým i nezřizovaným kulturním organizacím, aby ustály zvýšené náklady na provoz a nemusely omezovat svoji činnost. Pod stůl nespady ani projekty zpracované v souvislosti s kandidaturou Brna na titul Evropské hlavní město kultury 2028. Peníze vyčleněné na ně v rozpočtu zůstanou. Budeme je směřovat hlavně k transformaci historické části výstaviště, aby mohlo sloužit veřejnosti i mimo veletrhy.

A jako jsme loňský rok zasvětili přiblížení odkazu G. J. Mendela, v podobném duchu hodláme v projektu Janáček 100 spojit Brno s odkazem tohoto skladatele světového věhlasu, od jehož úmrtí uplyne v roce 2028 sto let. Šťastný a spokojený nový rok vám tady přeji popáté. Upřímně doufám, že takový opravdu bude.

Víc než čtvrt milionu vynesl 15. Vánoční koncert Roberta Jíchy z Městského divadla Brno a jeho kolegů pro Nadační fond dětské onkologie Krtek. Výtěžek šel na provoz ubytovny pro rodiče malých pacientů. K podpoře těžce nemocných dětí, jejich rodin i zdravotníků a výzkumu šetrnějších způsobů léčby ale nestačí jen štědrost Vánoc. Fond Krtek má, bohužel, pořád komu pomáhat. Přispívat lze po celý rok. (mv) | foto: Marie Schmerková

Snažíme se vás informovat o dění v Brně nejrůznějšími způsoby, ale přesto se zdá, že ne vše, co vás zajímá, se k vám také dostane. Ráda bych proto na tomto místě vždy zodpověděla některé z otázek, které mi posíláte nejčastěji.

Co vás zajímá

Extrémní ceny energií, inflace, válka na Ukrajině... Zbylo v rozpočtu města na rok 2023 něco na investice?

Ano. Stejně jako za vrcholící pandemie covidu před dvěma lety jsme nyní – znovu za velmi nepříznivých vnějších podmínek – připravovali rozpočet města primárně s tím, aby se Brno rozvíjelo a důležité investice pokračovaly. Kapitálové výdaje tak tvoří téměř 30 % celkových výdajů.

K nejvýznamnějším akcím patří pokračování dopravních staveb včetně velkého městského okruhu i modernizace železničního uzlu, ale také výstavba multifunkční haly, dokončení pětadvacítky za Lužánkami či nová školka při ulici Nad Dědinou. Z Fondu

bytové výstavby půjde přes čtvrt miliardy na stavbu nebo rekonstrukci bytových domů a domů s pečovatelskou službou. Pokud by bylo potřeba něco doplatit, můžeme (ale nemusíme) čerpat úvěr 2,3 miliardy nebo tuto částku i navýšit.

Celkem bude Brno hospodařit s 19,5 miliardami korun. Příjmy se sice proti loňsku zvýšily o dvě miliardy, protože vyšší míra inflace znamená vyšší daňové příjmy, ale současně sílí tlak na výdajovou stranu, především kvůli energiím. Jejich cena je také důvod, proč jsme vytvořili rezervu ve výši 700 milionů korun.

Markéta Vaňková

Ekodotace budou pokračovat i v tomto roce

Jaroslav Suchý
náměstek primátorky města Brna,
Lidovci a Starostové

V gesci Lidovců a Starostů zůstává oblast životního prostředí, která je klíčová pro moderní, soběstačné a čisté město. Koncem minulého roku bylo odsouhlaseno pokračování systému ekologických dotačních programů. Od února do října si můžete v Brně požádat o dotaci na stavbu zelené střechy a zachytávání dešťové vody. Příkladem z praxe je nová zelená střecha na budově Magistrátu města Brna.

Dotační programy Podpora vytváření zelených střech a Podpora využití srážkové vody byly poprvé vyhlášeny v květnu roku 2019. Od té doby s podporou města vzniklo přes 230 zelených střech a 110 projektů na hospodaření s dešťovou vodou. Doposud byli Brňané podpořeni částkou přes 36 milionů korun.

Oba dotační programy v praxi efektivně fungují, což – k naší radosti – dokazuje narůstající počet žádostí i pozitivní zpětná vazba od žadatelů.

Rostliny se dají zkombinovat se solárními panely

Aktualizované znění dotačních programů je předkládáno Radě města Brna každoročně v tomto období. Aktualizace je především formálního charakteru – ke změně dochází u termínů s ohledem na změnu kalendářního roku. Kromě zmíněného byla v dotačním programu zelených střech zakotvena možnost jejich kombinace s fotovoltaickými panely, která nebyla v minulých letech zmíněna explicitně. Zájemcům o tento dotační program jsou k dispozici webináře.

metropolitan

Zelená střecha na budově Magistrátu města Brna na Kounicově 67. Foto: MMB

Dotační programy zelených střech a srážkové vody budou žadatelům otevřeny v termínu 1. února až 31. října 2023. Od 15. září do konce října jsou dále spuštěny dotace na revitalizaci vnitrobloků. Žádosti se podávají výhradně elektronicky prostřednictvím programu Grantys. Další informace je možné nalézt na stránce ekodotace.brno.cz.

Zelenou střechu má i budova magistrátu

Odbor životního prostředí Magistrátu města Brna realizoval v průběhu roku 2022 extenzivní zelenou střechu na budově úřadu na Kounicově 67. Jedná se o střechu v zadní části budovy na přístupové terase, kterou spravuje Odbor správy majetku MMB. Vybudování zelené střechy zahrnuje instalaci doplňkové protikořenové fólie, rozvrstvení substrátu a výsadbu řízků suchomilných rostlin, zejména rozchodníků a travin.

Tato instalace jen podtrhuje skutečnost, že se město snaží jít svým obyvatelům příkladem v oblasti udržitelného provozu. Více o tomto tématu najdete na webových stránkách priprav.brno.cz.

Mám radost, že se nám neustále daří Brno posouvat správným směrem. Pokud bych vám mohl být jakkoliv nápomocen, neváhejte mě kontaktovat e-mailem nebo mi zavolejte na mé veřejné číslo.

Přeji vám vše nejlepší do nového roku. ■

Na letiště ve Vídni i zpět dojedete vlakem bez přestupu

Petr Kratochvíl
radní města Brna,
Společně – ODS a TOP 09

Sliby se mají plnit, třeba i o Vánocích (skoro). Brno se totiž od 11. prosince loňského roku dočkalo pravidelného železničního spojení s vídeňským mezinárodním letištěm, které je branou do světa.

Přesněji – dočkalo se dlouho očekávaného přímého spojení, tedy bez nutnosti přestupu na jiné vlaky na vídeňském hlavním nádraží. Což hlavně se zavazadly nebývalo právě komfortní, nemluvě o složité logistice cestování, aby se vše obešlo bez úmorného čekání a ztráty času.

Spoje v závazku veřejné služby pro Brno zajišťuje společnost RegioJet, jejíž nabídka byla vyhodnocena jako nejlepší. Zatím se jedná o pilotní provoz. Do 19. února 2023 jezdí ranní vlak do Vídně a večerní zpět do Brna (se zastávkou v Břeclavi) každé pondělí, středu, pátek a neděli. Od 20. února do 10. června tohoto roku bude pak toto spojení fungovat denně. Souhrnně půjde o 299 samostatných jízd s celkovým dopravním výkonem 49 933 vlakových kilometrů, za které Brno dopravci zaplatí celkem 9,5 milionu korun.

Kromě toho však lze využít také dva další páry spojů, jež RegioJet vypravuje na svoje komerční riziko a které vás rovněž odvezou pohodlně až k hale letiště Schwechat. Ve všech spojiích nejlevnější jízdenka začíná na 299 korunách. Cesta trvá zhruba dvě hodiny.

Linku mezi Brnem a Vídní budeme po celou dobu testovacího provozu průběžně monitorovat a vyhodnocovat. Podle získaných dat zajistíme efektivní dopravní obslužnost v obdobných parametrech po celý rok 2023. Dosavadní zájem jen potvrzuje, že přímé spojení Brnu chybělo. ■

Multifunkční hala válkuje ostatní projekty města

Jana Drápalová
zastupitelka města Brna,
Zelení a Žít Brno

Celý rozpočet města na letošní rok je podřízen stavbě multifunkční haly na brněnském výstavišti. Tu chce vedení města zahájit za každou cenu.

Rozpočet na halu počítá na letošní rok s 250 miliony, v letech 2024 a 2025 s celkem 2,7 miliardami korun. Přitom není vyřešeno financování haly a do opakovaného výběrového řízení na jejího provozovatele se nikdo nepřihlásil.

Zatímco jiné kapitoly rozpočtu se navyšují minimálně a hledají se úspory, město zahajuje z našeho pohledu zbytečný a rizikový projekt. Peníze na halu přitom budou v rozpočtu chybět. Paní primátorka uvedla, že rozpočet počítá se zapojováním rezervy a vyšším čerpáním schváleného úvěru. Požadavky odborů, příspěvkových organizací i městských částí na energie ve školách se prý budou řešit v průběhu roku. Není ale vůbec jisté, že rezerva bude na všechno stačit. Největší položkou rozpočtu je dotace na provoz MHD. Město na ni kvůli zvýšeným nákladům na energie, mzdy a inflaci v roce 2023 přispěje 2,8 miliardy korun, tedy o půl miliardy víc než v roce 2022. To ale nestačí na to, aby se rozsah MHD vrátil na dobu před covidem. Zůstává omezená zejména četnost spojů večer a ráno, a tedy horší služba pro ty, kteří MHD cestují do práce. Je důležitější fungující veřejná doprava alespoň s takovým standardem, jako byl do roku 2020, nebo multifunkční hala?

V průběhu roku budeme podávat návrhy na úpravu rozpočtu Brna tak, aby lépe sloužil potřebám Brňanů. V novém roce vám všem přejeme hodně štěstí, elánu a lásky. ■

Co bude, Brno, v roce 2023?

Kateřina Jarošová
zastupitelka města Brna,
ANO 2011

Někdo koncem roku bilancuje, já se dívám vpřed a těším se, co bude, Brno?! Jsem ráda, že se mohu podílet na dalším rozvoji města a mohu nahlížet pod pokličku významných projektů, které ovlivňují a zlepšují kvalitu života nás všech, ať již rezidentů, pracujících, nebo turistů.

Brno se neustále mění. Aby se v něm žilo co nejlépe, tvoříme významné projekty, které město posouvají dál. Brno je možná městem vizualizací, ale bez nich by nemohly vzniknout nové projekty z oblasti životního prostředí, kultury, sportu, zdraví a péče, dopravy, bydlení nebo infrastruktury.

Velké stavby nejsou otázkou měsíců, ale let. Na začátku je zajímavý záměr, pak vizualizace a nakonec realizace. Je to běh na dlouhou trať, někdy s nepředvídatelnými překážkami, ale výsledek pak stojí za to.

Od prosince 2022 už můžeme jezdit tramvají až do kampusu a v letošním roce budou dokončeny další projekty, ať již rekonstrukce Mendlova náměstí, nebo zpřístupnění posledního z oblíbených vodojemů na Žlutém kopci. Jiné projekty se posunou do další fáze, abychom se i v roce následujícím měli na co těšit.

Pro veřejnost vznikla webová platforma cobude.brno.cz, kde jsou přehledně shrnuty informace o významných projektech města. Jsou řazeny do kategorií a pravidelně revidovány projektovými manažery. Je příjemné, že každý z nás může sledovat vývoj již rozběhlých projektů, ale také si prohlédnout nově navržené záměry pro Brno.

Přeji vám, ať vás i vaše blízké rok 2023 ve zdraví posune dál ve všem, co děláte. ■

Brno v novém roce

Jiří Oliva
radní města Brna,
ČSSD Vaši starostové

Vstupujeme do dalšího pro mnohé velmi obtížného roku. Snažíme se ale, aby pro Brňáky přinesl i mnohé příjemné věci.

Například se nám podařilo naplnit předvolební slib, že MHD v Brně nezdraží. Takže i přesto, že v Jihomoravském kraji jízdné citelně podraží, v Brně budeme držet stávající ceny jízdného. Důležité je, že přitom nedojde k žádnému omezení komfortu dopravy. Přepravní výkony budou stejné jako v loňském roce.

Město si to může dovolit, protože tak jako v loňském roce i letos přiteče do městské kasy ze státu mnohem více peněz, a to díky tomu, že stát inkasuje více daní zejména z DPH. Proto také Brno nemusí pozastavovat chystané investice.

V novém roce bychom se tak měli dočkat zahájení hned několika dlouho připravovaných velkých projektů. Měla by začít nejen výstavba Janáčkova kulturního centra, ale i nových veřejných sportovišť v Pisárkách za Anthroposem. Začít by měla i přestavba ulice Bauerovy u výstaviště a zkulturnění prostoru před hlavním nádražím. V průběhu roku město dokončí druhou etapu zpřístupnění unikátních historických vodojemů včetně parčíku nad nimi. Otevře se rovněž nový bazén za Lužánkami. Významné bude i spuštění provozu v novém tramvajovém tunelu u velkého městského okruhu v úseku Žabovřeská.

To jsou jen některé hlavní události, které by Brno měly dále posunout k tomu, aby bylo moderní evropskou metropolí.

Milé Brňáčky, milí Brňáci, dovolte, abych vám do nového roku popřál hlavně pevné zdraví a co nejvíc důvodů k dobré náladě. Krásný nový rok 2023!

Letošní participativní rozpočet zná vítězné nápady

Filip Chvátal
radní města Brna,
Lidovci a Starostové

V šestém ročníku svými hlasy o vítězných projektech participativního rozpočtu Dáme na vás rozhodlo přes 13 tisíc Brňanů. Potvrdili tím jeho dlouhodobou oblíbenost.

Od roku 2017 participativní rozpočet eviduje přes 90 tisíc hlasů a občané rozhodli o realizaci projektů za téměř 170 milionů korun, které pomohly zpříjemnit život v našem městě.

Vnímám, že letošní ročník přinesl nový trend, a to snahu o pokračování úspěšných nápadů z minulých ročníků. Proto mě těší, že mezi vítěznými jsou hned tři takové projekty.

První dvě příčky obsadily projekty svědčící o zájmu Brňanů podpořit děti i dospělé během náročné onkologické léčby a také při následném návratu do pracovního a školního života, který není pro onkologické pacienty a pacientky snadný.

Další tři vítězné projekty se zaměřují zejména na zlepšení možností pro aktivní trávení volného času dětí a mládeže. Projekt Stromy II přispěje výsadbou 700 stromů ke zlepšení ovzduší i života v Brně. Bezpečnost i pohodlí chodců zvýší sedmý vítězný nápad Chodník z Anthroposu do Nového Lískovce, jehož cílem je vybudování chodníku podél silnice na Pisárcecké.

Potenciál participativního rozpočtu spatřuji hlavně v jeho rozšíření. I přesto, že se do hlasování aktivně zapojují tisícovky občanů, je naším cílem jich zapojit ještě více. Pokusíme se o to, aby možnost hlasovat měli i obyvatelé s přechodným bydlištěm.

Mám radost z různorodosti projektů a děkuji všem, kteří se zapojili do hlasování a pomohli rozhodnout, které projekty město zrealizuje.

Do nemocnice a ke kampusu konečně pohodlně!

Adam Zemek
zastupitel města Brna,
Česká pirátská strana

Je to tady. Po více než třech letech výstavby byla 11. prosince 2022 otevřena nová tramvajová trať vedoucí tunelem k nemocnici a kampusu Masarykovy univerzity v Bohunicích.

Desítkám tisíc cestujících se tak každý den zkrátí cesta do zaměstnání, za studiem nebo k lékaři.

Od hlavního nádraží se sem nově dostanete tramvají linky číslo 8 za 15 minut a bez rizika zdržení v kolonách na Heršpické či Jihlavské. Zároveň tak končí období výstavby náročné především pro obyvatele Starého Lískovce, kteří jistě s očekáváním vyhlíželi pomyslné světlo na konci tunelu.

Všem, kteří se na této stavbě jakkoli podíleli, patří velký dík. Jde zejména o zaměstnance dopravního podniku či dodavatelských firem, ale i politiky, kteří tento projekt podpořili.

Touto skvělou stavbou však rozvoj městské hromadné dopravy v Brně skončit nesmí. Město by se mělo zasadit o dobudování chybějícího tramvajového spojení do sídliště Kamechy, na Lesnou nebo ze Stránské skály do Líšně.

Kvalitní obsluha veřejnou dopravou je základ rozvoje. I proto z opozice budeme bedlivě kontrolovat, jestli koalice těmto projektům věnuje náležitou pozornost.

Jak dál za Lužánkami?

Tomáš Skřička
zastupitel města Brna,
SPD, Trikolora, Moravané a NK

Je třeba porovnat starý a nový územní plán. Z tohoto porovnání mohou vzniknout vývody k dialogu, jak toto území smysluplně řešit.

Prvním kritériem je velikost případné územní studie. Nejvhodnější by bylo řešení celku mezi ulicemi Drobného, Sportovní, třídou Generála Píky a Porgesovou. Je to území, kde leží několik významných staveb – botanická zahrada, Boby centrum, plavecký stadion, areál tepláren, nákupní centrum Tesco, dále jsou to budovy Mendelovy univerzity a velké plochy více či méně udržované zeleně.

Urbanisticko-architektonický chaos je nutné přetavit ve smysluplné využití celého území pro potřeby města nejméně na 30 let. Tato významná plocha v kobercové zástavbě mezi Černými Poli a Královým Polem by si zasloužila koncepční řešení a hlavně současné zpracování s výhledem do budoucnosti. Je to důležité místo propojení mezi uvadajícím průmyslovým areálem Královopolské strojírny, dnes už snad brownfieldem, a dvěma výše jmenovanými městskými částmi, které v dnešní době není ani parkem či užitečně využívanou zelenou zónou, ani sportovním centrem města.

Na prostor za Lužánkami je třeba nahlížet jako na celek a najít odpovídající dlouhodobé využití s vizí rozumného rozvoje. Není dobré se zaměřit pouze na jednotlivosti. Oprava chátrajícího stadionu za Lužánkami celku nepomůže, je třeba toto území pojmout koncepčně a s nadhledem, důležitý bude dobrý nápad. Proto je nezbytná veřejná architektonická soutěž. ■

*Zpracováno ve spolupráci
s Tomášem Kotasem*

Brněnský metropolitan

Adresa redakce:

- Husova 12, Brno

Telefon:

- 542 172 064

E-mail:

- tis@brno.cz

Distribuce na počátku roku 2023:

- leden – do 9. 1.
- únor – do 6. 2.
- březen – do 6. 3.

Aktuality o dění v Brně si můžete přečíst také na nových webových stránkách **cosedejebрно.cz** nebo sociálních sítích **Facebook, Twitter** či **Instagram** **BRNOMycity**.

Brněnský
metropolitan

Co si myslí Brňané?

Konec roku byl spojen se setkáváním a oslavami jak doma, tak třeba v brněnských klubech (rozhovor o klubové scéně si přečtete na stranách 38–39 – pozn. red.). Do kterého chodíte nejraději a který koncert se vám loni vryl nejvíce do paměti? A koho byste v Brně chtěli slyšet v roce 2023?

Chcete se také zapojit do ankety v Brněnském metropolitánu? Sledujte Facebook, Twitter či Instagram BRNOMycity, diskutujte a dejte nám vědět, co si myslíte. Zajímá nás to!

@brnomycity

andulickach
@

Nejraději chodím do Vitaminu 💙

Mia Iti
f

Nejsem Brňák, dojždím k vám z Kroměříže za kulturou, jelikož u nás je to mrtvé. V roce 2022 byl rozhodně nej koncert Gus Gus ve Fléda Club. To bych opakovala každý rok 😊😊 A klub mne oslovil Druhý pád, byla jsem tam poprvé (na Moimir Papulescu & The Nihilists) a prostředí mi neuvěřitelně sedlo, i zvuk, atmosféra 🍷 A v roce 2023? Přála bych si The Blaze, The Cinematic Orchestra, Michael Kiwanuka, James Blake 🍷

ladus_farnousek
@

Těšíme se do Melodky na vánoční tour Pavla Callty 🍷

Kris Týna
f

Nejraději chodím pořád na Flédu, to je stálice, ale dost mě v roce 2022 bavil Art bar. Do paměti se mi z klubových koncertů nejvíce vryli J.A.R. a Tata boys – to jsou miláčci až na věky, Electro Guzzi a z festivalových Bicep. A v roce 2023? Chci Monolink a Kiasmos.

robertblaha
@

Fléda, 7. nebe. Koncert nebyl. Arctic Monkeys.

Zuzana Mrštinová
f

Mám raději menší a komornější prostory, takže za mě Kabinet múz, kde mají skvělý vkus na kapely:)

kralovnaanalyzatorka
@

Já jsem zatím byla akorát v Sonu, ale mám to jako předsevzetí na 2023 – chodit víc.

Eva Neva
f

Je mi jedno, který klub. Ráda bych viděla brněnskou kapelu Brünfield. Kluky jsem naposledy slyšela někdy v létě a byli parádní. Takže určitě tuhle kapelu.

barbbola
@

Kabinet múz, Emma Smetana, v roce 2023 se nechystám do klubu 🍷

Michaela Jeřábková
f

U nás vede Melodka, ale i nově otevřené První patro má něco do sebe 😊

Sto let Jana Skácela zakončuje představení v Martě

Překrásná je nepotřeba nářku – tak se nazývá autorské představení ve Studiu Marta, které stoleté výročí narození básníka Jana Skácela z loňska přenesl i do letošního roku. Scénická podoba poezie dává známým metaforám nový rozměr. Bytostně se dotýká hlavní postavy básníka Janka a impresí jeho života. Zobrazuje smuténky jako zhmotněné svědomí i pochyby a tlak okolního světa a čerpá z témat bytostně spjatých s brněnským autorem: dětství, krajina, ticho a smrt.

(zob)

Otcovství jako důležitý aspekt tvůrčí práce...

...a tvůrčí práce jako důležitý aspekt otcovství. I tak bychom mohli charakterizovat ústřední téma výstavy, na níž se v Galerii Jaroslava Krále v Domě umění společně prezentují dlouholetí umělečtí souputníci, malíř Pavel Preisner a architekt Svatopluk Sládeček.

Že se jedná o intimní a přitom ryze současné téma, lze vyčíst už z názvu projektu, tedy O otcích, kterým děti pomáhají vyrůst. Drobnou stavbu s vnitřním osvětlením a dynamickým prvkem autodráhy od Svatopluka Sládečka tady obklopují malby Pavla Preisnera (viz reprodukce), jejichž námětem jsou díly dětské stavebnice.

Jak se umělcům podařilo přispět k aktuální debatě o sebedefinici otce, si zájemci mohou přijít ověřit do 19. března.

(mak) | foto: archiv DUMB

Domov, identita, souznění. A uprostřed diskuse je empatie

Cyklus diskusí v Divadle Husa na provázku pokračuje. Lednový termín bude tematicky spjat s chystanou inscenací Pozdravuju a líbám vás všeci.

Večer s názvem Domov, identita, souznění se uskuteční 31. ledna. Každá debata začíná otázkami a experimentem, který účastníky vtáhne do diskuse, ale jakým způsobem se bude látka dále rozvíjet, je na divácích. Téma se pojí s chystaným představením a zasazuje ho do aktuálního společenského dění, kdy se s motivy posouvání vlastních hranic a testování empatie setkáváme na vlastní kůži.

(zob) | foto: DHNP

Jana Zuziaka a Moniku Fryčovou spojuje osobité výtvarnění

Kolekci výstav, kterou na konci minulého roku připravil Dům umění města Brna, doplňují dva projekty v Domě pánů z Kunštátu. Výstava Insiderství outsidera představuje soubornou tvorbu nekonvenčního brněnského výtvarníka Jana Zuziaka (1946–2021), který za organickou součást vlastního díla vždy považoval i sám sebe a svůj život. V prostoru G99 pak s historií Domu pánů z Kunštátu jako bazaru či sídla úřadů interaguje performance-show Moniky Fryčové (1983) nazvaná Art & Business. Více na www.dum-umeni.cz.

(mak)

Severské skladby v podání filharmoniků zahřejí u srdce

Dvakrát se brněnskému publiku představí výběr z hudebního díla severských skladatelů. Filharmonie Brno pod taktovkou Michaela Schönwandta představí hudební zpracování Peera Gynta od Edvarda Griega a Symfonii č. 5 Es dur od Jeana Sibelia. Ústřední však bude skladba Let me tell you od Hanse Abrahamsena pro soprán a orchestr. Líčí příběh Ofélie ze Shakespearova Hamleta z pohledu samotné hrdinky a jejího vnitřního světa. Tento jedinečný koncert si můžete vychutnat 12. a 13. ledna.

(zob)

Veselá vdova se vrací, veselí tak mohou být i milovníci operety

Zápletku plnou vášni, přetvářky, nedorozumění i záměn, vtipné dialogy, atmosféru rozverných Paříže na přelomu 19. a 20. století a hudbu schopnou to vše precizně vyjádřit nabízí nové nastudování operety Veselá vdova v Národním divadle Brno. Naposledy si diváci toto nejslavnější dílo Franze Lehára na brněnském jevišti užili před téměř třiceti lety. Teď se mohou těšit na jeho novou verzi v podání režisérky Magdaleny Švecové, choreografa Martina Packa a dirigenta Jakuba Kleckera. Na premiéru v Janáčkově divadle jsou zváni 3. února.

(mak) | foto: NdB

U Hlubočku

VILA DOMY KNÍNIČKY

www.uhlubocku.cz

REZIDENČNÍ BYDLENÍ V PRÉMIOVÉ LOKALITĚ BRNO - KNÍNIČKY

výhledy do zeleně
terasy a zahrady
komunitní multifunkční park

byty 1+kk až 4+kk
velkorysé prostory
sklepy a úložné místnosti

tepelné čerpadlo
moderní technologie
obnovitelné energetické zdroje

MHD u domu
10 minut jízdy autem
do centra Brna nebo na D1

RV220044/09

Ze dvou center je již jen jedno, a to v srdci Brna.

Od 2. 1. 2023 nás najdete pouze na **Zámečnické 1.**

Otevírací doba: pondělí – pátek 8:00–17:00 hod.

innogy

Jsme odborník na energie

innogy.cz

Elektřina
a plyn
pod jednou
střechou

Powered
by MVM

RV220046/01

Martin Kozumplík: Nejlepší koncerty jsou ty pro subkultury

Melodka, Fléda, Stará Pekárna, Kabinet múz, Sono, Metro nebo Music Lab. Chytáte se? Ano, jde o brněnské hudební kluby. Původně 13 se jich před třemi lety spojilo do BACH neboli Brněnské asociace clubové hudby. Jak spolupráce mezi konkurenčními podniky může fungovat, jak je na tom Brno ve srovnání se zbytkem republiky a co ekonomicky drží kluby nad vodou, prozradil nový předseda asociace Martin Kozumplík.

V BACH je aktuálně sdruženo 14 brněnských hudebních klubů. Jak velká část scény to vlastně je?

Naše asociace je zaměřená na živé hraní, za hudební klub tím pádem nepovažujeme každou hospodu, která má jukebox. Z tohoto hlediska členové asociace pokrývají asi 90 % scény.

Z čeho potřeba nějak se spojit vůbec vyrostla?

S tou myšlenkou přišel Vítek Kalvoda (majitel klubu Ponava a předešlý předseda asociace – pozn. red.) a ve třech jsme se tehdy domluvili, že by stálo za to se dát dohromady. Oslovili jsme další brněnské kluby a ukázalo se, že to vnímají stejně. Do půl roku vypukl covid a z hlediska existence klubů začal boj o holý život. V tu chvíli se ohromně hodilo, že máme platformu, na jejímž základě se nejen můžeme scházet, ale taky jako jeden hlas jednat s městem, s ministerstvem kultury a s dalšími institucemi, které nám mohly pomoci – a taky pomohly.

V krizové situaci tomu naprosto rozumím, ale v běžném režimu si spolupráci pořad nedovedu představit – přece se jedná o konkurenční podniky, nebo ne?

Ono to s tou konkurencí není tak horké. Zaprvé každý klub má svoji komunitu, svoje zaměření, svou dramaturgii. A taky třeba jinou velikost. Takže když se vám třeba do Flédy vejde 800 lidí, pořádáte tam jiný typ koncertů s jinými umělci než v Kabinetu múz, kam se dostane 250 lidí, nebo na Kafaře, kde se

hraje maximálně pro 50 lidí. Zadruhé všichni musíme splňovat normy a předpisy, komunikujeme s Osou (OSA neboli Ochranný svaz autorský pro práva k dílům hudebním – pozn. red.), s městem a dalšími, takže pro nás je zajímavé se o těchto zkušenostech bavit. Nemluvě o tom, že od té doby, co se takto intenzivněji scházíme, komunikujeme, tak jsme si bez problémů schopni půjčit i techniku, lidi, zkrátka nahradit nějakým způsobem nedostatek, který v daném okamžiku vznikne. Nebo se stává, že si dohodíme kapely, které se víc hodí do jiného klubu.

Ladíte spolu třeba i program, aby se nestalo, že se v jeden den sejdou dvě tři akce pro podobné publikum?

Chápu, kam míříte, zrovna teď se stalo, že jsme tu měli tři akce pro hardcorovou komunitu. Ale s tím nic nenaděláte. Uvažovali jsme, co s tím, ale vzhledem k tomu, že dramaturgie se dělá třeba půl roku dopředu, je to opravdu složité, až nereálné. Sdílíme intranet, kde si sice do programu vidíme, ale ne tak daleko do budoucna, aby tomu byl někdo schopný přizpůsobit svoje akce. Zvlášť s většími umělci se totiž domlouváte s velkým předstihem.

Jak to vypadá v klubech po covidu? Nezvykli si lidé konzumovat hudbu jinak? Nebo naopak baží po tom, znovu chodit na živé koncerty?

Určitě baží, nicméně po covidu a dnes už i v souvislosti s inflací ne vždycky tolik utrácejí. Málokdo si totiž uvědomuje, jak funguje

Díky penězům, kterými nás podporuje město Brno, případně ministerstvo kultury, si můžeme dovolit odvážnější dramaturgii.

Brněnská asociace klubové hudby (BACH)

V republikovém kontextu unikátní platforma sdružující kluby s živou hudbou. V jejím rámci vznikla mobilní aplikace BACH, ve které uživatelé najdou přehled zajímavých hudebních akcí v Brně. Loni na podzim asociace uspořádala pilotní ročník festivalu BATCH, letos se zopakuje v termínu 5.–7. října. „Jde vlastně o show case festival („předváděčku“ – pozn. red.), kam přijíždějí hudební profesionálové z celé Evropy. Hrály tady jak lokální kapely, tak různé evropské hvězdičky, které mají potenciál udělat si jméno, a smyslem byla podpora Brna, brněnských umělců a logicky i brněnských klubů,“ vysvětluje Kozumplík. Pustí si vůbec člověk, který už deset let pracuje v hudební branži, má klub, vydává hudební časopisy i alba začínajících umělců, ve volném čase muziku? „Jasně! Vlastně jsem tím úplně posedlý. Každý týden poslouchám všemožné novinky a v Brně mě to baví úplně maximálně, takže občas zavítám i do jiného klubu, abych se podíval na nějakou novou kapelu. Jeden kolega, který je v branži 25 let, mi říkal, že nejlepší hudba je ticho. Já to tak zatím nemám.“

metropolitan

ekonomika klubu. Ukázu to na příkladu: když prodáte na koncert 200 vstupenek za 250 korun, což je taková obvyklá cena, utržíte 50 tisíc. Odečtete DPH, poplatek OSA, poplatek ticketingovce a zůstane vám 39 tisíc korun. Z toho vyplatíte umělcům honorář – například 70 procent – a zbyde vám 11 700 korun pro klub. Z toho platíte zvukaře, nočního manažera, který se stará o kapelu, většinou máte někoho na bráně, v šatně, ochranku, něco třeba potřebujete na pronájem techniky, na energie. Ve výsledku kulturu děláte za nula, a to mluvíme o vyprodaném koncertu. Jediné, zač se modlíte, je, aby lidi hodně vypili na baru, protože to jsou jediné peníze, které vám zůstanou. A taky hodně záleží na subkulturách. Vždycky říkáme, že „normoši“ jsou nejhorší. Když v klubu hrají komerčnější jména, tržby na baru jsou paradoxně vždycky slabší. Lidé přijdou, dají si věci do šatny, koupí si skleničku vína nebo jedno pivo, poslechnou si koncert a jdou domů. A my jsme reálně v minusu, ačkoli bylo vyprodáno. Ale pak máte třeba akci pro „metloše“, pět koncertů po třiceti minutách, mezi nimi čtyři pauzy, ve kterých si jdou všichni na bar pro další pivo – a pak to dává smysl. Naštěstí díky penězům,

kterými nás podporuje město Brno, případně ministerstvo kultury, se nemusíme soustředit jen na komerční akce a můžeme si dovolit odvážnější dramaturgii.

Jak je na tom brněnská klubová scéna ve srovnání s jinými městy?

V jiných městech vyjma Prahy jsou jednotky klubů. V Brně jich je jen v rámci asociace 14 a myslím, že to je na naše město docela dost. Víc by se asi neutilovalo. Štěstím Brna je, že je to studentské město, takže noční život je poměrně bohatý a lidé do klubů chodí. Pro mladé jsou kluby zásadní místo, kde se baví, zažívají interakci mezi pódiem a obecenstvem. Jsou s tím spojeny velké emoce a všichni jsme na tom nějak vyrostli. Zároveň jsou to právě kluby, kde vzniká veškerá hudební subkultura. Právě tady začínají budoucí hudební hvězdy, které pak vyprodávají festivaly. Celý hudební byznys začíná v malých klubech. ■

Radka Loukotová a Filip Poňuchálek | foto: Zdeňka Obalilová

Rozšířenou verzi rozhovoru si přečtete na webu cosedaje.brno.cz.

Fašistický puč v Židenicích byl fiaskem, ale i mementem

Když před 90 lety, 21. ledna 1933 o půl třetí ráno, zazněly ze Špilberku čtyři dělové výstřely doprovázené červenými světlicemi, většina Brňanů spala a tohoto celoměstského vojenského poplachu si ani nevšimla. Až ráno se dozvěděli, že posádka ve Svatoplukových kasárnách v Židenicích úspěšně potlačila pokus o fašistický puč.

Tzv. židenický puč zosnoval třicetiletý nadporučík ve výslužbě a funkcionář Národní obce fašistické Ladislav Kobsinec, jehož megalomanskou ambicí bylo pokračovat s ozbrojenými útočníky až do Prahy a nastolit tady

totalitní stát po vzoru fašistické Itálie, k níž naši fašisté vzhlíželi.

Český fašismus se začal formovat od roku 1922 na Moravě. Po velkých městech jako Praha, Brno, Olomouc, České Budějovice se

později – ve 30. letech – prosazoval především na venkově. Byl zaměřený proslovansky a současně silně protiněmecky. Jeho přívrženci se vymezovali také proti Židům, komunistům, tzv. židozedaňské kulturní, vědecké a politické elitě a obecně proti prvorepublikové demokracii a jejím představitelům. Nešťíteli se ani násilí, jejich bojůvky například napadaly schůze komunistů i jiných politických konkurentů.

V roce 1926 pak vznikla sloučením různých fašistických skupin Národní obec fašistická, v jejímž čele o rok později stanul legionář a degradovaný generál Radola Gajda. A právě jeho spolupracovníkem, ba přímo pobočníkem se stal Ladislav Kobsinec. Tento bývalý voják frustrovaný nenaplněnými ambicemi se rozhodl vydobýt si ostruhy tím, že skutečný fašistický převrat a předá vládu v zemi do Gajdových rukou.

Místo hospodské bitky dobytí vojenských kasáren

Jak psaly den po neúspěšném puči Lidové noviny, Kobsinec si jako zemský náčelník Gajdových úderných oddílů na Moravě zorganizoval zvláštní oddíl v Bučovicích. Ten byl složený z dělníků, řemeslníků a nezaměstnaných z Bučovic, mezi nimi bylo možné zaznamenat i vojiny před týdnem propuštěné z aktivní vojenské služby, kterou vykonávali zrovna v židenických kasárnách.

Ostatně u zdejšího 43. pěšího pluku sloužil do roku 1929 také Kobsinec, takže toto prostředí i jeho zvyklosti dobře znal. Využil situace, kdy jeden ročník vojáků odešel do zálohy, další byli odveleni mimo kasárna, např. na lyžařský kurz, a ve službě tak zůstali nováčci, zčásti navíc Rusíni, Němci a Maďaři.

Ti tak momentálně tvořili osazenstvo židenických kasáren, tedy komplexu čtyř uzavřených traktů s hlavní bránou uprostřed, za nimiž se nacházelo šest rozsáhlých pomocných budov. To vše bylo obeháno asi dvoumetrovým drátěným plotem a vzadu betonovou zdí doplněnými ostnatým drátem. Druhý, zadní vchod do kasáren představovala železná vrata uzamčená visacím zámekem a na rozdíl od hlavní brány, kde operovala stálá strážní služba, nehlídaná.

K tomuto cíli v sobotu 21. ledna o půl osmé večer vyrazily z Vícemilic u Bučovic dva autobusy s třiašedesáti „bijci“, kteří jeli do Brna podle původních instrukcí chránit fašistickou schůzi. Skutečný účel jejich cesty jim objasnil až sám Kobsinec, s nímž se zhruba kolem

Část útočníků prchala, ale jiní se snažili schovat se na „místě činu“ – zalezli do sklepa, nebo dokonce jen pod postele.

Třebaže dnes můžeme puč označit za amatérský a směšný pokus zfanatizovaných a zaslepených jedinců, ve své době byl brán jako nebezpečný organizovaný útok na demokratické zřízení našeho státu. Je příznačné, že o týden později, 30. ledna 1933, se v Německu legálně dostal k moci Adolf Hitler.

půlnoční sešli u Klajdovky, kam doputovali poté, co je autobusy vyklopily na křižovatce silnic ke Slatině a Líšni. Dostalo se jim ujištění, že s vojáky v kasárnách je vše domluveno a že jim nebudou klást odpor.

Utekl, ale nevyhrál

Útočníci vyzbrojení revolyery, noži a boxery se ke kasárnám dostali 22. ledna o půl jedné v noci a do areálu pronikli nestřeženým zadním vchodem a přes zeď. V nastalém zmatku se jim podařilo zpacifikovat strážného, který se marně snažil vyhlásit poplach, i ostatní členy stráže a obsadit strážnici u hlavní brány. V té chvíli byli ještě ve výhodě, a i když se dozorcím důstojníkovi kasáren praporčíku Josefu Janouškovi podařilo utéct na ubikace technické roty a vyhlásit tam poplach, spící vojáci nestihli zareagovat, útočníci jim zneemožnili odpor, a dokonce se ve skladišti zmocnili pušek a nábojů.

Opět podle Lidových novin prý při tom na vyděšené vojáky pokřikovali, aby se nebáli, že je převrat, že je nová vláda, že budou mít lepší žold, pět korun denně, a aby se k nim připojili. Byl s nimi snad i sám Kobsinek, i když jiné zprávy říkaly, že utekl ještě před samotným útokem na kasárna.

Ve všeobecném chaosu na ubikacích pak jeden z fašistů vystřelil a těžce zranil vojína technické roty Jindřicha Kindermanna – první obětí útoku –, který byl později s průstřelem břicha převezen do zábrdovické divizní nemocnice.

Mezitím se osvobodili a běželi pro pomoc vojáci ze strážnice a unikl i praporčík Janoušek, dostal se do poddůstojnické školy v protějším traktu a nechal troubit na poplach. Zburcování vojáci se tak kobsinkovcům postavili na odpor, vypukla přestřelka, a když byl jeden z útočníků zabit, ostatní ztratili odvahu a celá akce se zhroutila. A údajně v této době byl prvním, kdo utekl a zanechal

ostatní svému osudu, „chrabý“ velitel akce Kobsinek.

To už zasáhla také policie, kterou upozornil jeden z vojáků vracející se do kasáren ze zábravy, a velení v kasárnách se ujali důstojníci, kteří dorazili ze svých bytů ve městě. Kasárna byla osvětlena a na základě předešlé dohody začala jejich prostor čistit armáda, zatímco policie kontrolovala okolí a přilehlé ulice. Část útočníků prchala, ale jiní se snažili schovat se na „místě činu“ – zalezli do sklepa, nebo dokonce jen pod postele. Přímou v kasárnách jich byla zajištěna asi třetina. Ve dvě hodiny ráno tak bylo po všem.

Shovívavost k útočníkům nebyla na místě

Klid však nenastal. Ministerstvo národní obrany nařídilo vybraným posádkám po celé republice zvýšenou ostražitost, protože panovaly obavy z dalších podobných útoků na celém území republiky.

Že šlo o sólovou akci, se ukázalo až během jejího objasňování. Ještě 22. ledna bylo zahájeno vyšetřování v režii policejních ředitelství v Brně a Praze, byly prováděny domovní prohlídky a nastalo zatýkání. V soudní vazbě se brzo ocitlo přes 50 zatčených a později ještě přibývali další, jen strůjci a vůdci přepadení Ladislavu Kobsinkovi se povedlo přes Vídeň utéct do Jugoslávie.

Do vazby se dostal také vůdce fašistů Radola Gajda, který zpočátku jakékoliv spojení s pučem odmítal. Později připustil, že o přípravě útoku na židenická kasárna věděl, ale že svého přítele Kobsinka od akce zrazoval. Byl však obviněn, že Kobsinka kryl. Toho nakonec

Jugoslávie vypověděla do Rumunska a tamní úřady ho předaly Československu.

Soudní přelíčení s pučisty se nejprve odehrávalo před Státním soudem v Brně, který 26. června 1933 vynesl poměrně mírný rozsudek – Kobsinek dostal šest let, další účastníci přepadení několik měsíců vězení. Radola Gajda a s ním dalších deset osob bylo osvobozeno. Zřejmě i pod tlakem státních orgánů, jejichž cílem bylo dát fašistům tvrdou lekci, pak začal v únoru 1934 celý případ projednávat Nejvyšší soud v Praze a 28. března rozdál podstatně přísnější tresty – Kobsinek si odnesl dvanáct let, další akteři několikaleté tresty vězení, Gajda šest měsíců. A degradace, finančních postihů nebo převelení se dočkali také někteří Gajdovi sympatizanti z řad příslušníků československé armády.

Že mají Kobsinek a jemu podobní bohužel stále své „následovníky“, nám připomněl útok na Kapitol Spojených států amerických v lednu 2021 nebo odhalený pokus o státní převrat v Německu v prosinci loňského roku. ■

Markéta Žáková | foto na straně 40: Ladislav Kobsinek,

Wikipedie, 41: archiv Muzea města Brna

Ladislav Kobsinek byl podmíněně propuštěn v roce 1939. Na konci války přijal německé občanství a vstoupil do wehrmachtu. Po válce byl za kolaboraci odsouzen k 12 letům vězení. V roce 1955 byl odsunut do Německa, kde zemřel roku 1988 jako slušný středostavovský občan ve věku 85 let.

Sune Frederiksen: Na mistrovství světa bude mít šanci každý

Český reprezentační trenér a cizinec. Pražák a hráč Brna. Sune Frederiksen je mužem zajímavých kontrastů, ale jedna věc je neoddiskutovatelná – v srdci je především hráč a nadšený milovník curlingu. Loni si v roli kouče připsal už jeden zajímavý triumf, když jeho svěřenci vyhráli mistrovství světa skupiny B, a v březnu zamíří na šampionát elit do Vancouveru.

Nedávno jste vybojovali působivý úspěch a zároveň postup do A skupiny MS vozíčkářů. Jaký z toho máte pocit?

Samozřejmě že skvělý. Získat zlatou je pro mě vynikající úspěch, bojovalo o ni spousta skvělých týmů. Když jsme na šampionát přijížděli, říkali jsme si, že prostě zkusíme hrát co nejlépe. Porazili jsme všechny kromě Dánska. Pořád mi to dělá radost.

Tímto vítězstvím se reprezentace kvalifikovala na mistrovství světa ve Vancouveru. S jakými ambicemi tam pojedete?

Týmy, které nás zde čekají, jsou nejspíš úroveň nad námi. Těžko říct, ještě jsme s nimi nehráli, jen se Švédskem nedávno v Praze. V A skupině jsme byli naposledy před třemi lety na turnaji ve Švýcarsku. Od té doby se týmy obměnily. Čína a Rusko nebudou nastupovat. Věřím, že každý bude mít šanci.

Máte ještě několik měsíců na práci. Na co se soustředíte?

Pokusíme se odehrát co nejvíc přípravných zápasů, abychom byli vyhraní. Budeme se muset přizpůsobit změně času. Ale hlavní je trénovat, trénovat a trénovat, tolik, kolik jen zvládneme. Nyní máme trochu volno, aby si hráči odpočinuli a vyhnuli se zraněním. V prosinci dvakrát hrajeme a pak se už pokusíme jen o vygradování formy.

Jste zde už několik let, jak dobře mluvíte a rozumíte česky?

Rozumím dobře, ale předstírám, že ne 😊 Pokud to samozřejmě není nějaký slang nebo specifická slova. Mluvit taky dokážu

solidně, pokud nemáte na mysli debatu o politice nebo filozofii. Ale třeba o curlingu, pivu nebo ženách si klidně popovídám v češtině.

Kromě trénování jste také hráčem týmu Celine v Brně. Jak jste se k nám dostal?

Dřív jsem trénoval národní juniorský tým, ten se pak rozpadl, ale byli jsme pořád v kontaktu, hráli jsme společně v Praze a měli jsme dobré vztahy v Brně. A Brno nás oslovilo, nabídlo nám pár věcí, které v Praze nemáme, takže jsem se dostal sem. Je skvělé být členem tak srdečného, přátelského týmu.

Jak těžké je hrát za tým z města na druhé straně republiky?

Velice obtížné! Snažíme se sem dostat co nejčastěji, jak je to jen možné, a pochopitelně trénujeme i v Praze.

Cítíte se víc jako hráč, nebo jako trenér?

Spíš trenér. Trénuji zde od doby, co tu jsem, tedy od roku 2005. Je to součást mého života. Hráť mě samozřejmě taky baví, ale cítím se jako kouč.

V této roli jste působil v několika týmech včetně maďarské reprezentace. Která z těchto zkušeností pro vás byla nejzajímavější?

Za ta léta se jich nastřádalo tolik, že je těžké vybrat jednu. Ale musím říct, že zrovna to Maďarsko bylo velmi zajímavé. Měli na curling peníze, což bylo skvělé, často jsme někam jezdili a podobně. I jenom být mezi

Vozíčkářský tým si může klidně zahrát proti normálnímu.

A kolikrát jim vytřeme zrak, říkají si, vozíčkáři, ty si namažeme na chleba, a pak hra začne a soupeř pochopí, jak těžký zápas ho čeká.

Curling nejen v Brně

Curling je paradoxně jeden z nejstarších sportů – poprvé ho hráli již ve Skotsku v 16. století. Proti sobě stojí dva týmy po čtyřech hráčích (existuje i varianta pro dva hráče). Ti mají košťata, sadu žulových kamenů a stojí na ledové dráze se speciálně upraveným povrchem. Cílem hráčů je, aby dostali co nejvíc svých kamenů z jedné strany na druhou a co nejbliž středu kruhu. Jeden hráč kámen odhodí, další dva před ním metou cestu, aby prodloužili jeho dráhu, a čtvrtý (skip) je navádí a obecně vymýšlí strategii a taktiku hry. V metení a odhozech se hráči během zápasu střídají. Čím víc kamenů umístí blíž středu než soupeř, tím víc dostanou bodů.

Brno je jedním z mála měst, která se můžou pochlubit specializovanou halou na curling. Ta se nachází v areálu Nové Zbrojovky, trénuje zde několik curlingových klubů, ale zahrát si sem může přijít v podstatě každý. Podrobnosti najdete na webu curlingbrno.cz.

hráči curlingu je super, je to sport, který nedělá každý, takže ti, kdo se v něm pohybují, jsou taková rodina. Proto ho tak milují.

Čím je trénování hráčů na vozíku specifické?

Od normálního curlingu se ten vozíčkářský trochu odlišuje. Není zde žádné metení – a taky žádný křik. Když jsem byl poprvé na tréninku, říkal jsem si, co je tady jinak? A pak mi to došlo – to ticho. Zbytek je ale podobný, vozíčkářský tým si může klidně zahrát proti normálnímu. A kolikrát jim vytřeme zrak, říkají si, vozíčkáři, ty si namažeme na chleba, a pak hra začne a soupeř pochopí, jak těžký zápas ho čeká. Je úžasné, co lidé s handicapem v tomto sportu dokážou.

Curling se v současnosti stále víc rozvíjí. Kam momentálně míří?

V České republice se pořád rozrůstá. Nyní jsou tu tři curlingové haly, dvě v Praze a jedna v Brně. Začíná se hrát také na hokejových halách v Jičíně a Trutnově. Máme kolem pěti šesti set aktivních hráčů. Na Olympijském festivalu v Brně bylo u curlingu pořád plno, hromada návštěvníků si ho vyzkoušela. Možná jsme pro spoustu lidí pořád divný sport, ale mění se to. Utkání sleduje stále víc diváků, což mě fascinuje, nehrají, ale chtějí se podívat na zápas. Za těch osmnáct let, co tu jsem, se zájem neuvěřitelně zvedl. Samozřejmě pomohla také olympiáda. Doufám, že tahle tendence bude pokračovat. Ve světě se curling taky rozrůstá, třeba v Asii neuvěřitelně rychle. V Kanadě se to mění v profesionální sport, takže hráčů jako takových ubývá, protože musíte být skutečně dobrý, abyste mohli hrát na úrovni. Ale pořád se bavíme o milionu. A Evropa, třeba Švédsko, Švýcarsko, jde taky nahoru.

Jaké vlastnosti jsou potřeba, aby se z člověka stal dobrý hráč curlingu?

Musíte být klidný, mrštný a ohebný. Musíte mít sílu. Když jsem začínal já, nebylo to tak důležité, ale dnešní hráči musí mít neuvěřitelnou fyzickou, hlavně ti, kteří metou. V Kanadě dělali před pár lety fyzické testy sportovců a curleři na tom byli lépe než hokejisté! V tomto se curling neuvěřitelně posunuje.

Marek Dvořák | foto: Zdeněk Kolařík

Triumfy brněnského sportu v roce 2022

A na co se těšit letos?

Také v roce 2023 bude spousta důvodů sledovat sport a držet palce. Oba volejbalové týmy, mužský i ženský, kráčí do play-off. V první florbalové lize máme tři týmy a všechny bojují o postup. Basketbalisté se neustále zlepšují a dá se čekat, že nějaký pozoruhodný výkon má v rukávu ukrytý i muž z jiné planety Adam Ondra.

Sport je plný emocí. Někdy přináší triumfální výhry, jindy kruté prohry. Z těch prvních se ale Brňané loni naštěstí radovali mnohem častěji. Na které úspěchy roku 2022 budou dějiny brněnského sportu ještě dlouhá léta vzpomínat? Pojdme si je v teple a u šálku horké čokolády společně připomenout.

A začneme hokejem, sportem, který je v Brně považován za číslo jedna. Domácí Kometě se příliš nedařilo a play-off musela opustit už v předkole s Libercem. Přesto nemůže být brněnský hokejový fanoušek nespokojený. Radost mu udělalo třeba mistrovství světa, kde nejenže Češi po 10 letech vybojovali medaili, ale podařilo se jim to s kádrem napěchovaným hráči z jihomoravské metropole. Kometou prošli například všichni tři brankáři reprezentačního výběru, přímo v ní hrál a dosud hraje Petr Holík, po sezoně přišli Flek s Kundrátkem.

Veteráni Komety dělali radost i v NHL, třeba Vejmelka, který si vychytal pozici prvního brankáře v Arizoně, či stále se rozvíjející Martin Nečas. Mezi mladíky pak září Eduard Šalé, který vyhrál anketu o nejlepšího sportovce města Brna za rok 2022 a kterému experti předpovídají zajímavou kariéru za mořem.

Také fotbal má v Brně obrovskou tradici, i když v posledních letech přinášel štěstí i slzy rovným dílem. To se ale možná změní. Zbrojovka dostala své věrné příznivce do euforie, když postoupila do nejvyšší soutěže. Aby se zachránila, čeká ji ještě tvrdá práce, ale rozhodně má dobře nakročeno. Zimu přečkává na jedenáctém místě ligové tabulky. A mnoho radosti dělá fotbalovým fanouškům také Líšeň, která přezimovala na třetím místě druholigové tabulky.

Procházka na vrchol. Česko má prvního šampiona UFC

Brněnští střelci míří vždycky přesně a loňský rok nebyl výjimkou. Jiří Lipták na konci srpna ovládl mistrovství Evropy v trapu a zajistil České republice místo na olympiádě v Paříži 2024. Skvělou muškou se mohl pochlubit také Jakub Tomeček, který na téže akci vybojoval zlato ve skeetu. Mezi individuálními sportovci zářil také Adam Ondra (na snímku), který v roce 2022 na ME získal tři medaile, jako první volně přešel Macochu a pokořil nejtěžší cestu v Česku Zvěřinec.

Obrovskou radost přinesl milovníkům bojových sportů Jiří Procházka, který se stal jako první Čech v historii šampionem UFC, nejprestižnější světové organizace ve smíšených bojových uměních. Bohužel, v prosinci přišly i slzy. Jiřího rameno nevydrželo náročnou přípravu a on musel zrušit obhajobu. Prokázal ale srdce šampiona a vzdal se mistrovského pásu s tím, že si pro něj přijde, až se uzdraví.

Návrat na trůn. Tak by se dala charakterizovat loňská sezona Draků Brno, kteří po roční pauze opět vystoupali na nejvyšší příčku a stali se mistry ligy. Finále okořenil fakt, že se v něm Draci utkali s rovněž brněnskými Hrochy. O tom, které město v republice vládne baseballu, tak není sporu.

Dobrou náladu mohli mít celý rok také příznivci basketbalu. Muži vybojovali bronzovou medaili, což se jim naposledy podařilo v roce 2007! Potvrzují tak neustále se zlepšující tendenci a dá se čekat, že se o medaile porvou i letos. Pozoruhodné výsledky si připisovaly Žabiny Brno, které skončily druhé v nejvyšší lize (a čtvrté pak hráčky KP Brno) a dařilo se jim i v pohárech.

Nezbývá než doufat, že se podobných úspěchů dočkáme i letos!

Marek Dvořák | foto: © Adam Ondra, autor: Petr Chodura

Chalupa Eva

Dovolená v ❤️ Jeseníkům

Atraktivní, stylová chalupa
s venkovním vyhřívaným bazénem a hernou
s celoročním využitím v Horním Václavově

Ubytování - 2 až 14 osob ve 4 ložnicích
Herna - stolní tenis, fotbálek, el. šipky, stolní air hokej včetně posezení
Venkovní posezení - více možností posezení včetně ohniště, přenosný gril, dětský koutek
Vybavená kuchyně

více informací na
www.chalupa-eva.cz

**Střední zdravotnická škola a
Vyšší odborná škola zdravotnická**
Brno, Merhautova, příspěvková organizace

**ŠKOLA S VIZÍ
A VYSOKOU ODBORNOSTÍ,
KTERÁ VZDĚLÁVÁ
PRO BUDOUCNOST
V TECHNICKÝCH OBORECH
ZDRAVOTNICTVÍ**

STUDIJNÍ OBORY:

Střední škola

Asistent
zubního
technika

Laboratorní
asistent

Nutriční
asistent

Oční
optik

Masér
sportovní
a rekondiční

Zubní
instrumentářka

Vyšší odborná škola

Diplomovaný
zubní
technik

Diplomovaný
zdravotní
laborant

Diplomovaný
nutriční
terapeut

Diplomovaný
oční
optik

Diplomovaný
farmaceutický
asistent

Diplomovaná
dentální
hygienistka

- * Škola s příjemným klimatem
- * Adaptační a sportovní kurzy, jazykové výjezdy, odborné i sportovní soutěže
- * Souvislá odborná praxe v zahraničí v rámci Erasmus+
- * Podpora školního psychologa a speciálního pedagoga, formativní hodnocení
- * Školní plesy a letní párty
- * V jídelně možnost výběru ze tří obědových menu
- * Pro dívky možnost ubytování ve vlastním domově mládeže

DEN OTEVŘENÝCH DVEŘÍ

Merhautova 15, Brno / Lipová 18, Brno

7. 2. 2023 / 13 – 18 hodin

Více o jednotlivých
oborech a vše
k přijímacímu řízení:

www.szsbno.cz

DOBRÝ ANDĚL

Během 10 let pomohli dárči více než 3 200 onkologicky nemocným rodičům.

Staňte se i vy **Dobrym andělem.**

Silvie se synem Matyáškem Od září 2020 se potýká s rakovinou prsu.

www.dobryandel.cz

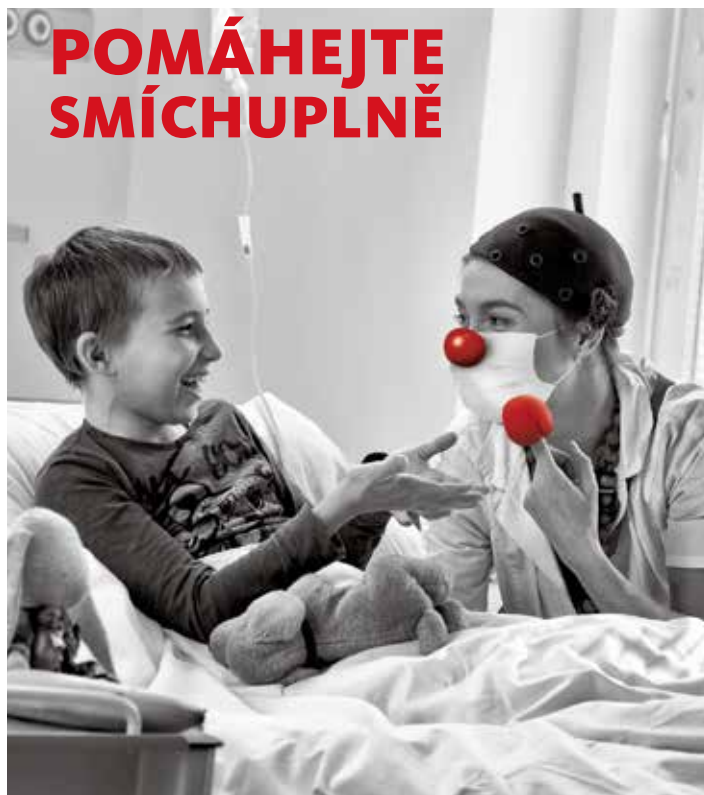

Získejte pro své dítě to, co opravdu potřebuje!

Pomáháme zdravotně a sociálně znevýhodněným dětem a jejich rodinám. Jsme tu pro vás na www.patrondeti.cz.

patron dětí | společně za lepší dětství

RV/220020/13

POMÁHEJTE SMÍCHUPLNĚ

Pomozte, aby se děti v nemocnicích zase smály. Má to smysl! Vážně.

Darujte smích: 20 20 20 20 20 / 0600
www.zdravotniklaun.cz

RV/220020/13

Pomoc pro Leontýnku

Leontýnka trpí vzácným genetickým onemocněním tzv. Rettův syndrom. Pomůžete nám jí zaplatit nákladné rehabilitace a rehabilitační pomůcky?

Leontýnka je pod záštitou neziskové organizace ŽIVOT DĚTEM o.p.s, která pro ní poskytla dárcovský účet a přidělila variabilní symbol:

č.ú.: 83297339/0800
V.s.: 2727

Všem moc děkujeme za jakoukoliv pomoc.

Formulář pro získání darovací smlouvy najdete na stránkách nadace Život dětem.

RV/220020/02

EVA BUREŠOVÁ A HYNEK ČERMÁK
V HLAVNÍCH ROLÍCH

THE
BODYGUARD
THE MUSICAL

PREMIÉRA BŘEZEN 2023

LIBRETO ALEXANDER DINELARIS
SCÉNÁŘ LAWRENCE KASDAN

Hudební divadlo
Karlín

RV.220019753

**On-line noviny
do celé rodiny!**

Nyní nás najdete i na
www.novinykraje.cz

NOVINYKRAJE.cz

RV.2200195118

HYDROGEOLOGIE

Projekty jímacích studní a vrtů.
Návrh optimalizace využití stávajících zdrojů a vyhledání nových zdrojů podzemní vody.
Návrhy a revize ochranných pásem vodních zdrojů.
Hydrogeologické posudky. Odběry vzorků, monitoring.
Modelování proudění podzemních vod. Vsakování.

VODA V KRAJINĚ

Podpora regenerace urbanizované krajiny. Zasakování srážkových vod v intravilánu obce. Zadržování vody v kulturní krajině. Protipovodňová opatření řešená přírodě blízkým způsobem. Revitalizace odvodňovaných ploch. Přírodě blízké úpravy vodních toků. Malé vodní nádrže, mokřady, rybníky. Návrhy protierozních opatření. Zpracování studií odtokových poměrů.

WWW.GEOTEST.CZ

GEOTest

JIŽ **30 LET** PROBOUZÍME DOMY K ŽIVOTU

PSN

NOVĚ V BRNĚ
HLEDÁME

Činžovní a nájemní domy
Bytové domy
Hotely a penziony
Průmyslové areály
Obchodní centra
a další...

VYKUPUJEME
NEMOVITOSTI
V HOTOVOSTI

Společnost PSN s.r.o. působí aktivně v Praze, Pardubicích a Hradci Králové.

V roce 2021 vstoupila také na brněnský realitní trh nákupem rozsáhlého areálu na Plynárenské ulici. Naše portfolio nemovitostí obsahuje desítky zrestaurovaných činžovních domů, o které se staráme vždy s respektem k jejich originální architektuře a historii. Postupně jsme se stali vlastníky ikonického Tančícího domu, Domu módy na Václavském náměstí, vršovické Koh-i-Noorky, nebo mrakodrapu City Empiria, třetí nejvyšší budovy Česka.

Věříme, že i v Brně se nám podaří probudit další domy k životu.

www.psnbrno.cz

brno@psn.cz

RECEPCE
539 002 002